

ELŐSZÓ.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre 96 kor.
Fél évre 48 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra 8 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 201.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, május 24.

Tisza.

A rengetegben megingott az óriási cser!

Hány orkán zugott körülötte, s fölötté hányszor nyílt meg az ég: felhőszakadás mosta, szélvész tépte, villám csapdosta, s állott szilárdan, mint az ós erdők díszje: az óriási cser, melyhez „a fejszés hozzá sujtani csak kételkedve mer!”

Olyan kimagaslóan hatalmas, imponálóan erős volt, hogy még azok is, kik szívesen szegődtek bakóul: hatalmának és erejének igézete alatt állottak, s gyűlöletük leghevesebb támadásaiban sem szüntek meg babonás érzésekkel nézni fel rá: az élő tilalomfára!

A szokásos emberi méreteket meghaladó energiája nem engedte, hogy taposott ösvényeket járjon: új utak jelzője és mutatója volt örökké. Ezek az utak: az ő osapásai voltak, ő verte azokat irtatlan erdőkn, szakadékokon, lápokon és ingoványokon keresztül. Egy csodálatosan hatalmas cél vezette ezeknek az utaknak a törésében: a magyarság szupremáciájának megőrzése és biztosítása. S ennek a megvalósítását csak az ő, sajátos és egyéni akaratán keresztül tudta elképzelni. Ezért nem tudott megalkudni idegen véleményekkel, s a saját szent meggyőződését ezért nem tudta alárendelni a mások akaratának. A vad erővel tört csapáson ment emelt fővel, meg nem alkuvóan előre és mindig előre, makacs kitartással, szent és lobogó hittel vallott igazaiban s nem tudott hátra tekinteni egy pillanatra sem. Nem nézte, követik-e és kik követik, de fanatizáló erővel tudta maga után vonni a vele egy célra törőket, s szuggesztív hatással tudta átadni társainak meggyőződésének tiszta igazságait.

Tisza István gróf a mai napon politikai pályájának forduló pontjára ért.

E pillanatban nem lehet még kritikát mondani a felett, hogy a magyarság szempontjából kinek van igaza. Azoknak-e, akik a kialakuló idők új jelzavaival indultak harcra, vagy Tisza István gróf gondolkodásának, mely a szédítő iramtól féltette nemzetét. Egy dolog azonban bizonyos: Tisza István gróf a tiszta meggyőződés embere volt, s távozásában éppen azért nincs tragikum, mert elveinek szilárd talap-

zatán áll akkor is, mikor ott kell hagynia a hatalmat.

Az ő távozásra nem zuhanás, nem egyéni hibák és kicsinyességek összeütközése világokat átható nagy eszmékkel: az ő távozását egy eszmének a fénye kíséri: a magyar nemzeti állam évezredes alkotmányának a betolakodó idegen elemektől — nemzetközi baktériumoktól való — féltelme.

Tisza István gróf távozásával sem lett a múlt embere. Az ő munkássága a magyar politikai életnek ható és tevékeny ereje marad továbbra is. Sokan vannak, kik vele egyöntetűen gondolkoznak s akik a távozó nap fényét ezután sem értékelik egy másodrendű csillag kisugárzásának, mert tudják, hogy a világegyetem törvényei szerint: a nap, ha pályáján megszűnik is távozni, azért mindig csak nap marad!

Tisza István gróf távozásra Arad

városát kétszeresen is érinti, hiszen a főnői készülő kormányelnök Aradnak országgyűlési képviselője is. Arad nem feledheti el, hogy ez a hatalmas és eszményien magyar államférfi Arad érdekeinek mindig mily igaz és hathatós támogatója volt. Ezeknek az érdekeknek nálánál nemesebb szószólója nem lehetne a jövőben sem. A kormányelnöki székből való távozás nem csökkenti Tisza István gróf politikai célját, mert ő mindig vezér marad és a jövő embere!

A miniszterelnöki székből való távozás pillanatában, midőn megilletődve nézünk utána, az egész politikai világnak át kell éreznie a költő igazságát:

— Láng volt a lelke és e lángot

Nem oltja ki se viz, se gyűlölet...

S ő magával viszi meggyőződésének ezt az olthatatlan lángját s utjában... „nőttön-nő tiszta fénye, a mint időben s térben távozik”...

Elfogadta a király a kormány lemondását.

— Az uralkodó nem akceptálta a miniszterelnök előterjesztését. —

Kombinációk az utódról. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ma délután őfelsége a kormánynak a választójogról vonatkozó előterjesztéséhez nem járult hozzá. Tisza István gróf miniszterelnök benyújtotta a kormány lemondását, amit őfelsége elfogadni és a minisztereket a folyó ügyek vezetésével megbízni méltóztatott. Az új kabinettel kapcsolatos kihallgatások dolgában döntés még nem történt.

Bécsből jelentik: Az itteni politikai körökben elterjedt hírek szerint a király a magyar kormányválsággal kapcsolatosan kihallgatáson fogadja Serényi Béla grófot, Khuen-Héderváry Károly grófot, Láng Lajos bárót, Wekerle Sándort, Návay Lajost, Berzevitzy Albertet, Zichy János grófot, Wlassits Gyula bárót és esetleg az ellenzéki pártok vezéreit is.

A lemondás előzményeiről

beavatott forrásunk a következőket közli: Tisza István gróf az utóbbi hetekben sokat foglalkozott a választójogi törvénynek reformjával, amelyet a király április 28-án kiadott legfelsőbb kéziratában szükségesnek mondott. Az új választójogi tervezet nem készült el annyira, hogy már annak előzetes szentesítéséről lehetne szó, Tisza István gróf miniszterelnök mindent elkövetett, hogy a maga és a kormány álláspontját harmoniába helyezze a király akaratával. Abból a felfogásból indult ki a miniszterelnök, hogy a júniusban összeülő parlamenti tanácskozások során ez a kérdés fog dominálni és az ellenzéki pártok bizonyára ostromolni fogják a kormányt, hogy az milyen irányban akarja a választójogot reformálni? A miniszterelnök olyan helyzetbe került volna tehát, hogy minden kísérlet nélkül, ósintén kellett volna feltárnia a kormány szándékait. Amikor

Tisza István gróf a királynál volt legutóbb audiencián, szóba hozta ezt a kérdést és főbb vonásokban kifejtette az uralkodó előtt a kormány álláspontját. Hogy ezzel szemben a király milyen magatartást tanúsított, azt nem lehet tudni, mert a miniszterelnök, híven régi szokásához, most is hallgatott a királlyal történt tanácskozásairól. A bécsi lapok közléseiből, amelyek Tisza István lemondását budapesti forrásként feltüntetve közölték, megállapítható, hogy a király a választójog tekintetében más nézetet vall, mint Tisza István gróf miniszterelnök és kormánya. A döntés, amely a magyar kormány sorsa felett határoz, még nem történt meg. Az eredeti terv szerint Tisza István gróf miniszterelnöknek tegnap este Bécsbe kellett volna utazni, de a királynak az elhatározása miatt hogy az elpusztult Gyöngyösről utasít a válság elintézését ma estig el kellett halasztani. A legilletékesebb helyről nyert információ sze-

rint Tisza István gróf maga is azt vallja, hogy a radikális választójog nagy ártalmára válna a nemzetnek és ezért perhorreszkál minden törekvést, amely az általános titkos választójognak a szó igaz értelmében való megvalósítására törekszik. A maga részéről.

csak addig volt hajlandó elmenni, amíg a nemzet érdekeit nem látta veszélyeztetve.

Az ipari munkásosztály választójoga dolgában álláspontja határozottan közeledni látszott a szélesebb körű jogkiterjesztéshez és azt a nézetet hirdette, hogy az ipari munkásosztállyal, annak speciális érdekeire való komoly tekintettel meg lehetne egyezni. Másfelől azonban az volt a felfogása, hogy az ipari munkásosztálynak sem lehet érdeke, hogy Magyarországon olyan parlament alakuljon, amelyben heccváplánok és nemzetiségi izgatók alkossák a többséget.

Felmerül most az a kérdés, hogy mi lesz ezután,

ki fogja felváltani Tisza István grófot a kormányzó székben

és hogy milyen magatartást fog tanusítani vele szemben Tisza István.

Biztos információink szerint Tisza István gróf ellenzékbe megy át, ha utóda nálánál radikálisabb választójogot akar megvalósítani.

A munkapárt helyzete e pillanatban még bizonytalan, jelenti tudósítónk. Minthogy Tisza István és kormányának lemondását a király elfogadta, a munkapárt talán már holnap érkezikre ül össze, és azon Tisza István gróf ismertetni fogja részletesen a helyzetet. Ekkor fog abba a helyzetbe kerülni a párt és annak tagjai, hogy a további magatartásuk felett határozzanak. Hallatszanak hangok, hogy a többségnek ki kell tartani a választójog terén eddig vallott elvei mellett. Nem lehet tudni, hogy mi lesz a pártnak az egységes akarata. A kormány bukása következtében Tisza István gróf és azok, akik vele egy nézetet vallanak, feltétlenül ellenzékbe mennek át és bent a parlamentben és kint az egész országban felveszik a harcot a radikális választójog ellen. Természetesen csak a megengedett parlamenti fegyverekkel akarnak harcolni. Tisza István gróf kérni fogja barátait, hogy az állami kormányzás szükséges eszközeit adják meg utódjának is, valamint, hogy a háborúval összefüggő kérdésekben is támogassák az új kormányt, amint ezt ő is elvárná az ellenzéki pártoktól.

Abban az esetben ha kisebbségi kormány alakul,

nincs kizárva, hogy hamarosan feloszlatták a parlamentet.

Erre nézve már megtörténtek az összes előkészületek. Az utóbbi hónapokban a választás eshetőségének kérdését pro és kontra igen sokat vitatták. Tisza István gróf azon a nézetben van, hogy alkotmányos utódjának kétségtelen joga a képviselőház feloszlatása, és hogy erre bármely percen előterjesztést tehet a királynak. Azonban a miniszterelnök szerint jobb volna olyan helyzetet teremteni, hogy a háború alatt elkerüljék az általános választásokat és minden erőt arra összpontosítsunk, hogy a háborút győzelmesen befejezhessük, de viszont semmi alkotmányjogi akadályát nem látja a választások elrendelésének.

Hogy Tisza István gróf távozása után kit fog megbizni őfelsége a kabinet alakításával, azt még nem lehet tudni. Két eset látszik lehetőségre: vagy olyat biz meg, aki a munkapártra támaszkodik, vagy a kisebbség soraiból választ, aki ezután el fogja rendelni a vá-

lasztások kiírását. A jövő kormány elnökétől Khuen-Héderváry Károly gróf és Balogh Jenő igazságügyminiszter nevét kolportálják. De emlegetik Zichy János grófot, Serényi Béla grófot, Navay Lajost és Klébelsberg Kunó grófot is. Általános azonban az a vélemény, hogy a jövő politikai alakulásaiban nagy feladat vár Serényi Béla grófra és Navay Lajosra, akik Tisza István gróffal ellentétben a választójog nagy arányú kiterjesztését tervezik.

Ellenzéki tiltakozás Khuen meghízataása ellen.

A kormányválságról az ellenzéki pártok egyik organuma a következőket írja: A rendszer változás szükségére parancsolóan követeli, hogy a kormányválság megoldása személyi vonatkozásban visszaesést ne mutasson. Egyenesen veszedelmesnek tartjuk, hogy olyan féle politikai figurák, mint az öreg Khuen-Héderváry gróf, a szin előtérben ugrálnak divatból kimént jelmezeikben. Khuen-Héderváry, aki a hatalmat sohasem vetette meg és aki a hatalom megszerzésének eszközeiben soha nem változtatott az ország köztufogásában a politikai erkölcstelenség megtestesítőjét jelenti. Elkezdve a Dienes Márton-féle megvesztegetési botránytól a Lukács-Désy perig nem volt olyan botrány, amelynek ez az öreg ezermester részese ne lett volna. Az 1910-iki választások bírói ítélettel megbélyegzett pártkassa megvesztegetési ügyek is az ő politikai erkölcset díszítik. Most, hogy a választójogi reform bukásba vitte Tisza István grófot, Khuen hamarosan magára kapja 1910-iki népköntösét és képesnek tartjuk arra, hogy mint az általános választójog régi barátja tolja fel magát. Hogyan is mondotta Khuen, amikor még nem volt pártja: „A választójognak általánosság alapján leendő szabályozása” a kormánynak elsőrendű törekvése. Nos hát Khuen szabályozó kísérletéből ebben az országban senki sem kér.

A Pester Lloyd ma esti számában a kormányválságról a következőket írja: Balogh Jenő igazságügyminiszter tegnapi kihallgatásával kapcsolatosan tudni vélik egyes lapok, hogy a király Balogh Jenőt megbízta átmeneti kabinet megalkotásával. Jól informált körök előtt ez a kombináció teljesen ismeretlen. Mindenesetre megállapítható, hogy az igazságügyminiszter tegnapi kihallgatása a kormányválsággal egyáltalán nem függ össze, hanem az kizárólag reszort ügyekre vonatkozott.

A Pester Lloyd esti lapja jelenti, hogy Zichy Aladár gróf, Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf a válsággal kapcsolatosan hosszasan tanácskoztak.

Tisza nem ajánlott utódot.

A munkapárt érdeklődése természetesen Khuen-Héderváry Károly gróf felé fordul, aki a pártot megalapította, belevitte az általános választói jog gondolatát és azóta hangsúlyozottan változtatlanul az általános választójog alapján áll. Khuen-Héderváry Károly gróf, mint jelentettem az Aradi Közlönynek, szombaton Bécsbe utazott kihallgatásra a királynak és ma is ott van. Már ez a kihallgatás összefüggésben volt a kormányválsággal. Munkapárti körökben sokat beszélnek arról, hogy mi történik, ha Tisza elmegy és helyére olyan miniszterelnököt nevez ki a király, aki a széles választójogot hozza.

Biztosra veszik, hogy Tisza István gróf, ha a választójog kérdésében ellenzékbe megy, éppoly fanatikusan fog harcolni a kormány ellen, mint most a baloldali pártokkal szemben. Azt hiszik, hogy Tiszát ebben csak ugynevezett „testőrei” fogják követni, tehát a bhariak, bácskaiak és eárosiak.

A miniszterelnök-jelöltek sorában Wekerle Sándort, Serényi Béla grófot és Zichy János grófot emlegetik, akit nemrégén tessékelt ki a pártból a miniszterelnök. Ami a miniszterelnök utódját illeti azonban, egyelőre minden híresztelés és kombináció alaptalan, csak annyi valószínű, hogy miután Tisza István gróf a választójog kérdése miatt került válságba, jelenleg nincsen abban a helyzetben, hogy utódot ajánlhasson. A munkapárt zöme teljesen Tisza-párti, mégis szívesen látnának olyan kormányt, amelynek vá-

lasztójogi programja eltér Tisza István gróf álláspontjától. Első helyen Navay Lajost és Berzeviczy Albertet emlegetik. Mindemellett legvalószínűbb koncentráció és kabinet alakulása. Ebben az esetben pedig Andrássy Gyula gróf személye áll előtérben, akiről föltételezhető, hogy a pártok harmonikus együttműködését tudná biztosítani. Bécsi politikai körökben és az udvarhoz közelálló Serényi Béla gróf és Wekerle Sándor nevét emlegetik leggyakrabban.

Olaszok súlyos vesztesége Görznel.

Budapest, május 23. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:

Nem volt említésre méltó esemény.

Olasz harctér:

Az Isonzó mentén napközben ismét nyugalom volt. Az ellenség csak késő este hajtott végre Görz városa előtt fekvő árkaik ellen egy támadást, melyet aknavetőkkel erő eljésen előkészített. A támadást az ellenség súlyos veszteségeivel visszavertük. Ma reggel az olasz ágyúk és aknavetők a Karszt-fensíkon levő állásaink ellen tüzelni kezdtek; tüzérségi csata nagy hevességre fokozódik, Karinthiában és Tirolban helyenkint fokozott harci tevékenység. A vezérkar főnöke.

Franciák véres kudarcai.

Berlin, május 23. (Hivatalos.) A nagytámadás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Hulluehnál és Bullecourtnál erős tüzzel előkészített több angol előretérést visszautasítottunk.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne és a Champagne harc vonalon a tüzérség harci tevékenysége délelőtt mérsékelt hatások között maradt. Délután a tüzelés hirtelen fokozása után a Paissy-i fensíktől a La Ville au Bois erdőig a franciák erős támadásokat indítottak, amelyeket este nagy makacssággal ismételték meg. A bajor, hannoveri, alsósziléziai és poseni ezredek állásaikat szivós közelharcban és erős ellentámadásokkal a többszörös rohamokkal szemben megtartották és az ellenséget visszavetették. Egyes árokrészekeken elkeseredett kézigránát harcok az éjszaka is tartottak. A hátraló ellenességnek tüzünk tetemes veszteségeket okozott. A franciák támadásuk meg-hiusulása alkalmával véres kudarcot szenvedtek.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

A lotharingiai harc vonalon és a Sundgailban ellenséges felderítő osztagokat elűztünk.

Keleti harctér:

Erős, hatásos tüzzel válaszoltunk az orosz tüzérségnek több szakaszon feléledő tüzére.

Macedóniai harctér:

Vihar és eső miatt a harci tevékenység csekély volt. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Baross Ferenc utolsó utja Aradra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradvármegye közigazgatási életén komor gyász jelei lettek urrá a mai napon. Örök pihenésre, a hazai rögben való nyugvásra tér vissza Budapestről a megye vezető férfia: bellusi Baross Ferenc dr. s ez utolsó útján gondolatban egy megye közönsége kíséri végig mély megilletődéssel, őszinte, igaz fájdalommal és nagyjai iránti tisztelettel.

Korán, munkás életének delén csavarta ki kezéből a tollat a halál. Szorgalmassága, munkássága, csendes rendszerető egyénisége került a külső zajt, a feltűnést s tevékenységének mindég a politikától ment helyes, a néperért és népnek való tökéletes közigazgatás kiküzdését adta célul. Megértette és átértette a célját a megye tisztikara, meg a megye egész közönsége, mely rövid egy évi főispáni működése után a legeldugottabb helyen is halálával és tisztelettel adózott neki érte. Ez a szeretet és tisztelet tüztette ki a megye minden községházára a gyász lobogóját s ez a nagyrabecsülés hozza el a temetés napján Aradra a megye minden faluját.

A gyász külső formái ma már teljes mértékben elfoglalták helyeiket az aradi megyeházán.

Az épület homlokán hatalmas gyászlobogót lenget a szél. Belül fekete minden. Nehéz drapériák borítják be a falakat s a ravatal teljesen készen várja a reggel Aradra érkező koporsót. Nagy halottját a megyeházáról temeti el Aradvármegye, melynek törvényhatósága és tisztikara gyászjelentést adott ki:

A temetés iránti intézkedéseket a megye részéről Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán és Horváth Elemér dr. főispáni titkár, a család részéről pedig bellusi Baross Zsigmond dr. és Tömör Jenő főhadnagy végzik.

A család teljesítette a megye kérését s halottját nem a lakásán, hanem a vármegyházán ravataloztatja fel. A temetés előkészületeinek és részleteinek megbeszélésére csütörtök délelőttre a megye összes járásainak és községeinek tisztviselői berendeltettek Aradra.

Bejönnek tehát holnap Aradra a leghivatottabb szószólói annak, hogy az elhunyt főispánban mit vesztett el a megye, a legközvetlenebb megfigyelői annak a gondolkozásnak, mely Baross Ferencet az ő csendes, zárkózottnak tetsző természetére dacára a nép előtt nagygá, feledhetetlenné tette.

Egész életében kerülte a külsőségeket, az emberek hangos társaságát. Elmélyedő, gondolkozó, magába zárkózott ember volt, akiben csak azok ismerték fel a nagy meleg szívet, akiknek bajuk volt és akik ügyekben igazságért, nyomorukban segítségért, helyzetükben vigasztalásért fordultak hozzá. Ezért hitte őt a nagy nyilvánosság komor, zárkózott embernek akkor, amikor az alább elmondandó kedves, az életéből kiragadott apróságok is bizonyítani fogják, hogy mily meleg, emberbaráti szíve volt.

Még járási fősolgabíró korában történt meg az, hogy amikor szegény embereket kellett kihágásért megbüntetnie s az elítélt panaszkodott, hogy szegénysége lehetetlenné teszi a büntetési összeg lefizetését és ha ülnie kellene, gyermekei betevő falat nélkül maradnának, zsebébe nyult Baross Ferenc dr. és kivette a büntetésül kimért összeget s atyai jóságos szavak kíséretében a kezébe adta azt a megbüntetettnek, hogy fizesse ki belőle a reája kirótt bírságot. A parasztnem akarta elhinni a csodát s csak unszolásra fogadta el a pénzt. Soha többé nem követett el

olyasmit, amiért a közigazgatás elé került volna.

Főispáni működését minden reggel azzal kezdte meg, hogy az előszobáját végig nézte, ki vár reá. Felmentési ügyekben nem fogadott senkit. Ha hadbavonult felesége, vagy hozzátartozói vártak reá, azokat elsősorban engedte be magához. Kikérdezte őket a legaprólékosabb részletekre is, hogy mint vannak ellátva, van-e ennivalójuk, lisztjük, kapják-e az állami segélyt rendszeresen s ha a legkisebb panaszt, vagy bajt hallotta valahol, nyomban intézkedett azoknak megszüntetése érdekében. Egy ízben előszobájában egy asszony várt egy serdülő gyermekével. Az ura a harctéren elesett és állami nyugdíja ügyében járt a megyeházán. Nem tudta hová kellene monnie, hát beült a főispán előszobájába. Baross kikérdezte az asszonyt, hogy mi járatban van nála. Mikor megtudta, hogy az asszony mit akart és kihez tartozik az ügye, ő maga vezette el az asszonyt az illetékes referenshez s tolmácsolta annak kérelmét. A gyermek addig az előszobájában maradt s bizony szegénykét elnyomta az álom. Amikor Baross egyedül visszajött s a gyermeket alva találta, csendesen odalépett hozzá és zsebeibe szép, új, csengő ezüst koronákat csusztatott bele. Az anya mikor visszajött és elvitte gyermekét, csak az uton vette észre, hogy valami jóságos szívű ember minő örömet szerzett neki.

Különös részvételt viselietett a vak katonák iránt. Ő kezdeményezte azt az alapot, mely ma már több ezer korona tőkével a vak katonák segélyezési ügyét fogja szolgálni. Hogy minő gonddal volt a vak katonák iránt, eléggé bizonyítja az az utasítás, amelyet titkárjának adott s amelynek értelmében Horváth Elemér dr. titkár köteles volt a megyebeli vak katonákról nyilvántartást vezetni. Ha a jegyzők útján értesítés jött arról, hogy haza jött egy-egy vak katona, a főispán maga ment ki hozzá s biztosította őt arról, hogy jövő sorsát kezébe veszi s gondoskodik arról, hogy hazáját halálansággal ne vádolhassa soha.

Igy volt büszke és zárkózott az a meleg szívű ember, akit holnap mint a megye halottját ravataloz fel mindannyiunk igaz részvéte mellett Arad vármegye közönsége Andrásytéri székházában.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma délután négy órakor a Kerepesi-úti temető halottas házában beszentelték Baross Ferenc dr.-nak Aradvármegye elhunyt főispánjának holttestét. A beszentelést Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök végezte fényes papi segédlettel. A beszentelésnél jelen volt a családtagokön kívül a kormány képviselőiben Sándor János belügyminiszter titkárával, valamint az elhunyt számos barátja és tisztelője. A holttestet ezután koporsóba tették és a pályaudvarra vitték, ahonnan este kilenc órakor tovább szállították Arad felé.

Előléptetések. A király Bechtold Jakab 28. tábori vadászszázalóaljbeli főhadnagyot századossá, Vásárhelyi János, Tamásdán Livius dr., Molnár Géza, Takács Béla és Adelman Ferenc hadnagyokat a 2. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában főhadnyagokká, Girth Lipót Győző 28. vadászszázalóaljbeli, Piros Béla, Illencz Lipót, Braun Imre és Földes Mihály 33. gyalogezredbeli, Mazurek Ferenc, Nagy Lajos, Bihari László, Tóth Imre Pál tisztjelöltek a 2. honvéd gyalogezredben hadnyagokká és Horváth Elemér dr. segédparancsnok a 2. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában főorvossá léptette elő.

Rotschildnak úgy fáj, mint a szegény leánynak.

— Bécsi tudósítónktól. —

Bizonyára ritka az a hölgy, aki hivatalos bizonyítványt, sőt bírósági ítéletet kér arról, hogy ő — nem szép. A bécsi legfelsőbb bíróság előtt jelent meg egy 17 éves nevelőnő, mert nem volt megelekedve az elsőfoku bíróságnak azzal az ítéletével, amelyben kimondta, hogy a kisasszony szép, ő ez ellen felebbazott, illetve felfolyamodással élt és őt öreg ur, Bécs legkiválóbb jogásza összeültek, órákhosszat tanácskoztak és végül kimondták, hogy elsőfoku kollégájuknak nem volt igazuk, mert a kisasszony csakugyan csunya.

Hauer Mária egy 17 éves nevelőnő beperelte az északi vasutat 10.000 koronára elvesztett szépségéért és azért, mert ezáltal csökkent házassági képessége, 10.000 korona fájdalomdíjért és 120 korona havi járulékéért, mert a múlt év május 25-én, amikor az Északi-vasut egy vonatán Florisdorfból Bécsbe utazott, egy bezártnak jelzett ajtó hirtelen felpattant, ő fejjel lefelé kiesett, koponya alaptörést, súlyos agyvelőrázkódást szenvedett és alsóállkapocs törést szenvedett, Eiselsberg báró tanár klinikáján kezelték három hónapig és még ma is orvosi kezelésre van szüksége. Azáltal, hogy mesterséges alsóállkapcsa van és elvesztette minden fogát, valamint a sebhelyek következtében elvesztette előbbi szépségét. Szerénytelenség nélkül be tudja bizonyítani, hogy csinos leány volt. Most el van rutitva, nem tud állásának megfelelő házasságot kötni.

Mint hogy továbbá alsóállkapocának súlyos következtében beszélni sem tud rendszeresen, tehát mint nevelőnő nem keresheti meg a jövőben a kenyerét, már pedig szülei igen nagy áldozattal taníttatták és nevelték erre a pályára, legalább 120 korona havi járadékot követel, mert ennyi volt a fizetése. A kereskedelmi törvényszék alaposan megtekintette a panaszost és úgy találta hogy még mindig elég csinos leány és szó sem lehet arról, hogy elvesztette volna szépségét és ezért elutasította őt azzal a kérésével, hogy 10.000 koronát ítéljenek meg számára házassági képességének csökkenéséért. Fájdalomdíj fejében 5000 koronában marasztalta el a bíróság a vasutat és 100 korona havi járadékot állapított meg részére.

A bíróság kimondta az indokolásban, hogy a törvényszék saját szemével győződött meg arról, hogy a panaszos a sérülés következtében nem rutult el és a sebhelyek sem tették csunyaivá. Ezért házassági képessége nem csökkent, sőt ellenkezőleg, minthogy 5000 korona hozománya lesz, javultak a kilátásai. A fájdalomdíjat azért kellett leszállítani, mert a kért összeg nem állt arányban panaszos vagyoni viszonyaival.

Emez ítélet ellen — mint bécsi tudósítónk jelenti — a panaszosnő felebbazással élt a legfelsőbb törvényszékhez, amely ma foglalkozott Appel dr. tanácselnök elnöklésével a rendkívül érdekes kérdéssel. A felebbazásban a panaszos sikra száll a bíróság ama nézete ellen, hogy az ő szépsége nem csökkent volna. Nem lehet szépnek mondani egy olyan leányt, akinek az alsó állkapcsa leesett és ajakán dudorodás van, eltekintve attól, hogy hamis fogakat és mesterséges állkapcsot kénytelen hordani, amely műtagok különben 2000 koronájába kerültek. Az ügyvédje kifejtette a legfelsőbb bíróság előtt, hogy ismeretes a férfiaknak az undorodása egy olyan leánytól, akinek műfogai vannak és a sebhelyek sem tartoznak egy leány hű szépsége közé. Sikra szállt a védő az ellen is, hogy az alsóbíróság a fájdalomdíjat a

panaszos vagyoni viszonyaihoz mérte, mert ez antiszociális és kapitalisztikus felfogás. A Rotschild épen úgy érzi a fájdalmát, mint egy szegény leány. A fájdalomdíjat a sérültnek fiatalágához kell viszonyítani.

A legfelsőbb bíróság tanácsában ülő öt öreg bíró bekérte a panaszost és a bírák alaposan megnézték és maguk is meggyőződtek arról, hogy a felelősségben felhozottak teljesen megfelelnek a valóságnak és kimondták, hogy 10.000 koronát köteles fizetni a

vasut. mert szépségének elvesztése következtében elvesztette házassági képességét is. Nyolcezer koronában állapította meg a bíróság a fájdalomdíjat. Az indokolásban kimondta a bíróság, hogy a legfelsőbb törvényszék maga megnézte a sérültet és úgy találta, hogy annak házasságképessége csakugyan esökkent és a 10.000 korona a megfelelő kárpótlás. A fájdalomdíj megállapításánál a fiatalágot vette tekintetbe.

Gyöngyösre utazott a királyi pár.

— Az uralkodó spontán elhatározása. — Vigasztaló királyi szavak a romok között. — Ötvenezer korona rögtönli segélyre. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Gyöngyösről jelentik: Ma déli 12 órakor a tüzet megfékeztek. Egyes házak romjaiból még itt-ott fölsapnak a lángok, de a tűzoltóság és katonaság nyomban eloltja. Negyven omladék van, a többi házak mind porban vannak, más utcákban nagy robajjal ismét épületek omlanak össze, párkányok szakadnak le, életét veszélyeztetve a járókelőknek. A piszkos, kormos utcákban a katonaság megkezdte a házak lebontását. A pályaudvaron a vizet szállító vonatok egymásra torlódtak és ez okozta, hogy lázas gyorsasággal kellett rendet csinálni, amikor a távirat megjött, hogy a királyi pár Tisza István gróf miniszterelnökkel és Perényi Zsigmond báró belügyi államtitkárral délután 4 órakor megérkezik.

A királyi pár Budapesten.

Budapestről telefonálja tudósítók: A király és a királyné 1 óra 12 perckor keresztülutazott Budapesten, hogy innét a tűzvész által sújtott Gyöngyös városába menjen. A Ferencvárosi pályaudvaron diszruhás rendőrök őrködtek, azután Perényi Zsigmond báró belügyi államtitkár és Boda Dezső dr. rendőrfőkapitány elment meg, valamint a hivatalos kiküldöttek és Kasenyik vezérkari ezredes, a budapesti térparancsnokság vezérkari főnöke, aki a kezében egy magyar levelet hozott *Ó császári és királyi Felsőségének* címeze. 1 óra 5 perckor telefonon jelentették, hogy az udvari vonat elindult Kelenföldről. Ugyanekkor érkeztek meg Tisza István gróf miniszterelnök és felesége. A miniszterelnök fekete Ferenc József kabátban volt, a kezében nagy sárga aktatáskát tartott. Elsőnek Kállay Béniét és Kállay Lenkét, — Kállay Erzsébet udvarhölgy anyját és nővérét, — üdvözölte, azután Perényi Zsigmond báróval beszélgetett. Először jött be az udvari vonat, amely egy szalonkocsiból és kilenc szalonkocsiból állott. Az ötödik szalonkocsiból Lobkovitz Zdenkó herceg, a király főhadsegéde, ugrott ki és bevezette Tisza István gróf miniszterelnököt és Perényi Zsigmond báró belügyi államtitkárt az ötödik szalonkocsiba. Az osztrák kormánynak egy kiküldött nagy csomó iratot adott át a miniszterelnöknek. Nemsokára kinyitlak a 6-ik szalonkocsi ablakai és megjelent a király és a királyné alakja. A király tábornoki uniformist, Zita királyné fekete bársonyruhát viselt, fehér esikogallérral. Amikor a közönség a felségeket megpillantotta, harsány éljenzés tört ki. A király magához intette Boda Dezső dr. rendőrfőkapitányt és az ablakon kibajolva beszélgetett vele. A beszélgetés közben a vonat lassan elindult. Egy óra 25 perckor jött ki a pályaudvarról. A király szívélyesen üdvözletet intett az éljenző tömegnek.

Gyöngyösről jelentik: A király és a királyné ma délután 4 óra 50 perckor külön vonaton Gyöngyösre érkezett. Az érkezésnek hi-

rét a lakosság a kora reggeli órákban tudta meg és kimondhatatlan örömet s lelkesedést keltett a tűzvész áldozatainak körében, hogy a király spontán elhatározásából utazott Gyöngyösre. Az elhatározás végrehajtása nagy nehézségekbe ütközött, mert a különvonatot a háborus menetrendbe alig tudták beleilleszteni, de a király parancsára meg kellett történnie. Az udvari különvonatot Budapesttől—Hatvanig Kun Viktor központi üzletvezető kísérte, Hatvantól Gyöngyösre pedig Winkler József miskolci üzletvezető vezette.

A város lakossága a kora délutáni órákban tömegesen lepte el a pályaudvar környékét, azonban a pályaudvarra csak a városi képviselőtestület tagjait bocsátották be. A pályaudvaron Kemény János polgármester, Keglevich György gróf, Heves vármegye főispánja, Izsák Gyula alispán, továbbá Szegrecsányi Lajos egri érsek és Török Kálmán kanonok, országgyűlési képviselő fogadták a királyi párt, több megyebeli notabilitás társaságában.

Ofelése ezredének, a győri 19-ik gyalogezrednek ezredesi egyenruháját viselte, a királyné fekete kosztümben és kalapban volt. Elsőnek a király szállott ki a hatodik szalonkocsiból és kísérette Zita királynét. A felségek pompás szinben voltak, nem látszott meg rajtuk az utazásnak semmi fáradalma. A királyi párt a gyöngyösi pályaudvaron elsőnek Kemény Lajos, a város polgármestere üdvözölte. A lakosság nevében mély hálával mondott köszönetet ofeléseiknek kegyes elhatározásukért, hogy a mélyen sújtott lakosságot szerencsétlenségében fölkeresik. Megjelenésük nagy örömet okoz a lakosságnak a katasztrófában.

A király válaszában kijelentette, hogy nagyon sajnálja ilyen szomorú alkalomból megismerni a várost, amelynek lakossága minden szimpátiára érdemes. Mély fájdalommal osztozik derék alattvalóinak bajában.

A király szavait a jelenlévők lelkes éljenzéssel fogadták.

A királyi pár ezután bevonult a városba. Legelől egy kalauzóli kocsi haladt, ezután következett a király és a királyné kocsija. A bakon a kocsis mellett a város polgármestere foglalt helyet, hogy az utcákat a királyi párnak megmagyarázza. A következő kocsiban ültek Tisza István gróf miniszterelnök és Kállay udvarhölgy.

Az utcán a király egy kapitányt pillantott meg, akinek vaskoronarend volt a mellén. Megállt intett a kocsinak és odahívta a kapitányt, megkérdezte, hol szerezte kitüntetését? A százados elmondta, hogy az orosz fronton harcolt.

Ezután a kocsi lassu menetben haladt tovább az utcán. A felségek husz izben szólítottak meg károsultakat, akikhez a király tiszta magyarsággal intette szavait. Többek között egy gyászruhás hölgyet tüntetett ki megszö-

lításával és megkérdezte tőle, hogy nagy kár érte-e őt? Az ápolónő elmondotta, hogy Székely Dezsőnének hívják, férje a háboru eleje óta be van vonulva és jelenleg a román határon harcol. A tűzvész miatt nagy kárt szenvedett.

A katolikus templom elé érve, amelynek tetejét a tűzvész teljesen elpusztította, a király azt az óhaját fejezte ki, hogy belülről is szeretné megtekinteni a templomot. Leszálltak a kocsiról és bementek, látták, hogy a belső berendezés nem szenvedett kárt és Szegrecsányi Lajos egri érsek emagyarázta, hogy a templom a tizennegyedik századból származik és nagy műtörténeti értékkel bír.

Innen való távozása után egy épület hívta fel a király figyelmét, amely a nagy pusztulás közepette teljesen sértetlenül állott. Kérdést intézett erre vonatkozólag a polgármesterhez, aki elmondotta, hogy nagy anyagi érdek kívánta, hogy ezt az épületet feltétlenül megmentsék, mert a rezgálékészletet tartják benne, amelynek tönkremenetele a szőlőművelőknek több millió kárt jelentett volna. Ezután a polgármester megmutatta azt a tűzoltót, aki élete kockáztatásával mentette meg a lángban álló épületekből a lakosokat.

— Volt-e katona? — kérdezte a király a tűzoltótól.

— Igen felség — válaszolta a tűzoltó. — Mint katona az állami mentelepen szolgáltam.

A király erre odaszólt szárnysegédének és átvett tőle egy tokot, amelyből sajátkezűleg tűzte a tűzoltó mellére a bennelevő vitézségi érmet. A tokot a királyné nyújtotta át a tűzoltónak. A lakosság a jelenetet lelkes éljenzéssel fogadta.

A királyi pár két óra hosszat tartózkodott a romok között azután a pályaudvarra hajtottak, ahonnan elutaztak Budapest felé. A király harmincezer, a királyné huszezer koronát adományozott a károsultak javára. A királyi pár a beszállás előtt néhány nyájas szót váltott a polgármester nevével, azután a lelkes nép éljenzése közepette elbucsuhtak, miután a főispántól és Szegrecsányi Lajos egri érsektől is búcsút vettek. A király kijelentette, hogy az a lelkes nép megérdemli, hogy Gyöngyös újja épüljön a romokból. Hat óra öt perckor a királyi különvonat elindult.

Kormányválság Ausztriában.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Bécsből jelentik: Hosszabb idő óta lapangó kormányválság, a legközelebbi napokban akuttá válik. Azok a nehézségek, amelyek a galíciai kérdés kielégítő megoldását hátráltatják és Bobrzinszky miniszter lemondását vonták maguk után és a képviselőház sima és zavartalan tárgyalásának is akadályai, de nem utolsó sorban a nehézségek magában a kormány kebelében, illetékes helyen megértették azt az elhatározást, hogy mint Magyarországon, Ausztriában is tisztázni kell a helyzetet, amire döntő befolyással hatott annak a tekintetbe vétele, hogy alig egy hét választ el a Reichsrat megnyitásától és a képviselőház pártjaival a kormány még nem tárgyal.

Az osztrák minisztertanács állandóan permanenciában van. A kormánynak egyik tagja egy előkelő nevű osztrák arisztokrata előtt tegnap úgy nyilatkozott, hogy legközelebb szombaton báró Hussarek, a jelenlegi közoktatásügyi miniszter lesz a kizemelt miniszterelnök. Noha ez a határidő tekintettel arra, hogy az uralkodó most nincs Bécsben, túlságosan rövidnek látszik, mégis általánosan biztosnak tartják, hogy a Clam-Martinié-kormány napjai megvannak számlálva. Arról is beszélnek, hogy a király Körbert bizza meg a kormányalakítással.

Bécsből jelentik: Clam-Martinié gróf miniszterelnök kijelentette a parlamentum pártok képviselőinek, hogy a parlamenti beszédeket nem fogják cenzurálni.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő eselekményt követ el.

Ottenberg Tivadar a ravatalon

— Tisza István gróf részvéte. — Készülődés a temetésre. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ottenberg Tivadar ravatalához viszi a fájdalomnak és a részvétnak könnyét és őszinte érzését ma Arad városának apraja-nagyja. Az érekeporsó egy egész férfiú, hatalmas tehetség, egy jóságos embert, egy vezető elme, hűséges barát földi maradványait takarja és mindenki érzi, hogy ennek a hatalmas törzsnek ledülésével olyan veszteség érte a város közéletét, amelyet siratni, amelyet gyászolni kell. A fekete elmulás pompája, amely körülveszi a ravatalt, ráborult a lelkekre és a folyton előretörő élet, a viharzó hétköznap forgásában megállásra kényszerít. A temetés órájára készül az a város, amely egyik legnagyobb és leghűségesebb fiát kíséri holnap délután fél 5 órakor utolsó útjára.

Ottenberg Tivadar.

Irtá: *Hargitay Bertalan.*

A vidéki bankigazgatói méretekből torony magasságra kimagasló és országos nevű bankember halálát gyászolja Arad városa és az egész magyar pénzügyvilág. Ottenberg Tivaddal, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatójával nemcsak egy nagy képességű, sok oldalú képzettségű bankkapacitás, hanem, amit ennél is többre értékelünk: egy igazi szivember, egy talpig férfiú nagyra törő lelke tért meg oda, honnan visszatérés nincsen.

Egy nagy és komoly munkában eltöltött emberélet nagy csapás a közre még akkor is, a mikor nem mennek ritkaság számba a kaliberek. S ma, amikor az egész világot lángba borító ádáz háború tömegesen ragadja el legjobbainkat, sokszorosan fáj és pótolhatatlan irtást hagy lelkeinkben, ha egy munkában és nemes ambíciókkal telt munkás életet ragad el tőlünk a könyörtelen halál.

Az ő neve elválaszthatatlanul összeforr az a hatalmas pénzintézettel, mely méltán büszkeségét képezheti a vidéki magyar pénzintézeteknek. A hetvenöt éves multu Aradi Első Takarékpénztár legvirágzóbb korszaka az Ottenberg Tivadar fáradságot nem ismerő, lelkes munkásságával, nagy pénzügyi tudásával függ szoroson össze.

Sikert sikerre halmozott ez a nagyra hivatott elme és ha ma visszatekinthetne végzett munkájára, bizonyára nyugodt meglepődéssel látná, hogy nem dolgozott hiába. A sok tisztesség, mit kiváló képességei és fáradságot nem ismerő munkássága ruháztak vállaira, örömmel töltötte el. A megnyilatkozott királyi kegy pedig lelkesítőleg hatott ambíciójára, mert hiszen önrészes embert semmi sem elégíthet ki jobban, mint az elismerés és az elért eredmény. És Ottenberg Tivadarnak bő osztályrészt jutott ezekből az élet, mintha csak kárpótolni akarta volna azért, hogy életfonalát ilyen hirtelen, ilyen váratlanul szakítja majd széljével.

Nyitott sírodnál mélyen meghatva állunk mi, szerető és Téged nagyra becsülő kartársaid, — szegény Halottunk. Lelkünk elkísér a messzi utra, Téged, szeretett halottunk, ki életben büszkeségünk voltál, poraidban fájó emléket hagytaál vissza sziveinkben.

A jól töltött, munkás élet nemes emléke tegye könnyűvé hantodat. Emlékedet szeretettel őrizzük meg mi, munkásságodnak osztályrészesei, nemes példának hűséges követői.

A miniszterelnök sürgönye.

A Forray-uteai Nádasdy-palota másodemeletén levő lakásának szalonjában helyezték ravatalra Ottenberg Tivadar holttestét. A falak fekete drapériával vannak bevonva, az egyszerű fekete érekeporsó körül hatalmas kandelaberekben égő gyertyák égnek s a ravatalt már is elborítják az elhunyt nagy ember rokonainak, jóbarátainak, nagyszámu tisztelőinek koszorúi. Egymásután érkeznek a ravatathoz a koszorúk, melyek már is egészen megtöltötték a ravatalos helyiséget. Az első koszorú, amely a ravatalhoz érkezett, a nemzeti munkapárté volt. Küldötték még a következő koszorúkat: Felejthetetlen drága jó férjemnek — Herminád; Drága Apánk, Isten Veled — Ilona, Miska; Jóságos Apánknak — Erzsi, Vili; Szeretett Drága jó Nagyatának — Annus, Imre, János; Felejthetetlen jó barátomnak — Stauber József, A mi földi Istenünknek — Irma, Anti; Felejthetetlen jó Barátomnak — Náci; Pálmai Lajos.

A gyászoló családot egymásután keresik fel a kondoleálók, akik között már megfordul-

tak a város társadalmának előkelőségei is. A részvétáviratok és részvétlevelek tömegestől érkeznek a gyászoló családhoz s ezek között talán az első volt Tisza István gróf miniszterelnök részvétávirata. A miniszterelnök távirata így hangzik: „Fogadja méltóságos asszonyom őszinte, igaz részvétem kifejezését. Tisza István, Budapest. Táviratokat és leveleket a következők küldtek: Maresch Gyula, Simon Karolina, Szemere Kálmán főellenőr, Pollák dr., Wadowszky Gusztáv és neje, Eles Armin, Leopold Zsigmond, Balassa Armin dr. Szeged, Lelkes Henrikné Temesvár, Eisler Hugó dr. Budapest, Fodor Zsigmond Budapest, Szegedi Bank Egyesület igazgatósága és felelősbizottsága, Nemess Zsigmond dr., Färber Lajos és neje, özv. Goldschmidtne, Goldschmidt Sándor, Goldschmidt Sándorné, Seidner Dezső, Radó Izsó főhadnagy, Böhm dr. és családja Brád, Fáy Ignác dr. és neje Temesvár; Gaál Miksa Szeged, Robitsek dr. és neje, Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület, Aradi izraelita kiházasító egyesület, Grósz Izsó, Debreceni hitelbank igazgatósága, Aradmegyei takarékpénztár, Aradi közzgazdasági bank és még igen sokan.

A temetés ideje.

Kintzig János főispán ma délelőtt telefonon fordult a gyászoló családhoz, miután holnap délután 4 órakor Arad város törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tart, minthogy a törvényhatóság testületileg akar megjelenni felejthetetlen emlékezetű érdemes tagjának végzettségén, arra kérte a családot, hogy a gyászteremtést egy félórával tolják ki. A család meghajolt a törvényhatóság részvétnének megnyilvánulása előtt és nyomban intézkedett, hogy a temetés, nem mint ki volt tűzve négy órakor, hanem fél órával kezdődjen.

Az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága ma tartott ülésén elhatározta, hogy érdemes vezérigazgatójának emlékét jegyzőkönyvbe fogja megörökíteni, emlékére nagyobb alapítványt létesít, koporsójára koszorút helyez s a nagynevű vezérigazgatóját saját halottjának tekintti, a temetésen pedig testületileg vesz részt.

A takarékpénztár gyásza.

Az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága levelet írt Kintzig Jánosnénak a Zita anyavédelmi egyesület elnökőjének és Vásár-

Ottenberg Tivadar, az ember.

Irtá: *egy gyászoló barát.*

Egy bankdirektor meg egy újságszerkesztő beszélgettek egymás pályájáról.

— Könnyű önnek, — mondta a lapszerkesztő. — Az ön mestersége a legnépszerűbb és a legirigyeltőbb a világon. Az enyém a legnépszerűtlenebb.

— Téved, — mondta a bankdirektor. — Avagy el van-e döntve, hogy mi hagy mélyebb fulánkot a szivekben s mi szerez több ellenséget, egy elutasított váltó, vagy egy nem közölt vers?

— Lehet valami igaza — felelt elmélyedve a lapszerkesztő. — Valamennyien voltunk fiatalok — és kinek nincs az életben egy elutasított váltója, vagy egy nem közölt verse?

Huszonöt évet töltve a bankigazgatói pályáján, Ottenberg Tivadar népszerűsége megmaradt frissen és meg nem fogyottan. Se a tekintélye nem ártott annak a rokonszenvennek, a mely fiatal korától fogva körülvette, se a hatalma.

Nálunk is szokásos, hogy ha valakit jellemezni akarunk, valamelyik budapesti, országos híresség nevét keressük. Pár év előtt a bankigazgatói típusnak két kiváló neve volt: Lánoczy meg Kornfeld. S a kik a fenti módszert követve, haboztak, hogy Ottenberg Tivadart az

aradi Lánoczy Leónak, vagy az aradi Kornfeldnek akarták nevezni, egyikben se jártak közel a hű jellemzéshez. Ottenberg Tivadar egyénisége mindkettőtől elütő, önálló bankigazgatói típus volt. Semmi sem volt benne a Lánoczy Leó tökécezári méltóságából, se pedig az elzárkózottságból, a mely viszont a boldogult Kornfeldet szinte elrekesztette a milliókon tul eső világtól. Ottenberg Tivadarnak a kimagasló pénzügyi tehetségén, biztos szemén, kitűnően számító, tervező és ítélő agyán kívül volt egyebe, a mi nem egészen otthonos a vasszekrények birodalmában: szíve. Szerette az embereket és — bizonyára el lehet róla tartózkodás nélkül mondani — jól esett neki, ha őt szerették. Abban a világban, a hol számok és a ceruza kormányozzák a dolgok sorát, ez a szív sok becsületes idealizmust szerzett meg neki. Az az önzés, amely az övéhez hasonló, magas pozícióra jutott, nagy koncepcióju embereknek szinte természetes tulajdonsága, egész életük titka, nála nem volt meg, vagy ha meg volt egészen elvesztett a családi, baráti és filantrop érzések nagy sokasága között.

Ez az oka, hogy amit a haute finance többi embereinél alig figyelhetni meg, Ottenberg Tivadarnál valamennyiünk előtt állt: az ember. S ez volt az oka, hogy a róla készült arcképvázlatban erről az oldaláról többet írtunk, mint egyéb értékeiről, amelyek őt e város emberei közé sorozták. Bankigazgatói tevékenysége ismeretes. Arad lezregibb pénzintézetéből, az Aradi

Első Takarékpénztárból, amely az ő ideje előtt ugyanolyan álmós vidéki pénzeszsák volt, mint aminő a „nagy takarékok“ elnevezése alatt ma is van az ország egyéb vidékein, amelyeknél tisztán a sorsra van bízva, hogy hiznak-e egy keveset, vagy pedig lyukat üt-e valamely vesztesség rajtuk — ő csinált, bámulatos rövid idő alatt eleven, nagystilű, a korral tartó bank vállalatot. S az intézetéhez nemcsak a kötelesség érzése, az ambíció vezette, de valami benső vonzódás, az intézménynek szeretete, amelyet a takarékpénztár részvényesei is megéreztek s viszonoztak. Az Aradi Első közgyűlései sohase voltak szürke, formaszereű aktusok, hanem mindig volt bennük szín, melegség — s ezt is az Ottenberg egyénisége tette.

A törvényhatóságnak nélkülözhetetlen tagja volt. Nem a szónoklatok ösvényén járt (bár abban is megállta helyét), de a hozzáértő, alapos és objektív szakvéleményekben, az értékes tanácsok mezején. A nagy nyilvánosság alig tud erről a tevékenységről, de ha valakinek módja volt látni, hogy a bankigazgatói állással járó, a hivatalos órákon túl nyuló, a gondolkodásnak szinte minden percét lefoglaló elhalmozottság mellett időt szakított magának, hogy a város kölcsönői felől véleményt adjon, hogy a karának a váltóváltás reformja felől terjedelmes referátumot készítsen, hogy a legkisebb bizottsági ülésre is eljőjön: az megtudta becsülni azt a szolgálatot, amelyet Ottenberg Tivadar Arad közügyeinek tett.

helyi Jankának, a Vörös Kereszt Egylet aradi fiókja elnöknőjének. A két levél szövege ez:

„Ottenberg Tivadar érdemes vezérigazgatónk ravatalára szánt koszoru megváltása fejében az Aradi első takarékpénztár igazgatóságának tagjai névszerint: iltói Adler Andor ur, esztelneki Biró Albert ur, Domány József ur, szegedi Lukács József ur, Müller Károly ur, Parecz György ur, jószáshelyi Purgly Emil ur, Róna Zsigmond ur, Steiner Ferenc ur, Tedeschi Viktor ur 50-50 koronát, összesen tehát 500, szóval ötszáz koronát küldenek idecsatoltan azon kéréssel, hogy ezen összeget az elnöksége alatt álló egylet céljaira fordítani méltóztassék.

A kereskedők és iparosok részvéte.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara méltó módon parentálja el kiváló elnökét Ottenberg Tivadart. A kamara táviratilag értesítette a gyászesetről a kereskedelmi miniszteriumot, a magyarországi összes kamarákat, a kamara kültagjait, a kamarák országos központi irodáját. Holnap, csütörtökön délelőtt fél 12 órakor a kamarai beltagok testületileg vonulnak Ottenberg Tivadar családjához, hogy kifejezzék őszinte részvétüket. Délután 3 órakor gyászközsület tart a kamara, amelyen elhatározzák, hogy Ottenberg Tivadar nevére alapítványt tesznek, hogy hosszú időre maradandó emléket állítsanak számára. A közgyűlés után a kamarai tagok az aradi ipartestület, a Kereskedők Köre és a Kereskedelmi testület tagjaival együtt a ravatalhoz vonulnak és testületileg jelennek meg a délután 4 órakor tartandó temetésen. Közös koszorut küldtek a ravatalra a kamarai tagok, a kamara tisztviselői kara, az összes vidéki kamarák és a kamarák központja. A holnap délután 4 órakor tartandó temetésen az aradi kamara nevében Varjassy Lajos dr. főtitkár bucsuztatja el a felejthetetlen emlékü elnököt. Mivel a Forray-utcai ház udvara igen szűk és alkalmatlan volna az előreláthatóan a temetésre összegyülekező nagy közönség befogadására, Ottenberg Tivadar végtisztessége a Szabadság-téren történik meg, így tehát a kiváló férfit a Szabadság-térről kísérik utolsó útjára.

Az aradi ipartestület, amelynek Ottenberg Tivadar örökös tiszteletbeli elnöke volt, holnap délután 3 órakor rendkívüli előljárásági ülést tart, megemlékezvén azon érdemeiről, amelyeket az oly váratlanul elhunyt az ipar és az iparosság érdekeinek pártolása körül szerzett. A gyászülés a testület székházában folyik le s annak befejezése után a megjelentek átvonulnak a kamara székházába, hogy a kamarai tagokkal és a kereskedők körével együttesen menjenek a végtisztességre.

Az Aradi Kereskedelmi Testület ma délután 6 órakor az aradi kereskedelmi és iparkamara épületében választmányi ülést tartott, a melyet Ottenberg Tivadar emlékének szentelt a testület. Nyáry Vilmos elnöki megnyitójában az őszinte fájdalom hangján emlékezett meg az érdemekben gazdag elhunyt közgazdasági vezérferfi működéséről. Javaslatára a tekintélyes számmal megjelent választmányi tagok elhatározták, hogy Ottenberg Tivadar emléket jegyzőkönyvbe örökítik meg, mélyen sujtott családjának pedig átiratilag fejezi ki a testület legőszintébb részvétét. A választmány felhívja a kereskedőket, hogy minél számosabban jelenjenek meg a holnap, csütörtök délután fél 12 órakor végbemenő temetési szertartáson. Háromnegyed 4-kor gyülekeznek a testület tagjai a kereskedelmi és iparkamarában és onnan vonulnak a temetéshez. A rendkívüli városi közgyűlésre való tekintettel a temetési szertartás csak fél 12 órakor veszi kezdetét.

Az aradi izr. hitközség mély megilletődéssel tudatja, hogy képviselő-testületének régi buzgó tagja, 10 év óta érdemadus elnökhelyettese, Ottenberg Tivadar m. kir. udvari tanácsos, elhunyt.

Az aradi chewra-kadischa mély megilletődéssel tudatja gyászlapján, hogy odaadó, buzgó tagja, Ottenberg Tivadar m. kir. udvari tanácsos, az aradi izr. hitközség elnökhelyettese elhunyt.

Jegyezzünk hadikölesont, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

Krausz Simon a hadikölesönről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Krausz Simon, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság néhai igazgatója a kolozsvári színházban tartott hadikölesön estélyen így szökött többek közt az új állami hitelműveletről:

Engem a sorsom a front mögé rendelt, a pénz fegyverneme mellé és én úgy érzem, fontos a feladat is, mely osztályrészemül jutott.

Szegény lélek az, akit a számok szárazzá tesznek, a pénz mint vagyon kapzsvá és aki azt hiszi, hogy a pénz hivatása a szerzés, a hasznok halmozása és semmi más. Kicsi, elöitéletes ember, aki gunnyal és elöitélelen olvassa rá a mai világra: hja, itt minden a pénz! Igen, minden a pénz! Mint a nemzetért és egyesekért való lelkes munkálkodás eszköze. Megmámorosodom a pénztől, mint erőttől és hatalomtól, mely szenvedéseket meg tud váltani, életeteket virulóvá tud tenni, a nemzetet nagygyá nevelni, a hazát megmenti. A pénz, mely maga ideális, ha rendeltetése és mivolta szerint használják fel. A pénz, mely szimboluma minden tetterőnek, minden kulturális tökéletesedésnek, minden nemzeti erő kifejtésnek, a pénz, mely lealacsonyítható gyönyörök forrásává és felmagasztosítható az emberi ideálok megvalósíthatójává. Mindig csak tőlünk függ, hogy milyen legyen a pénz. Angyal, vagy ördög a szerint, ki nyul hozzá.

S én himnusznak hallom a prózai jelszót: pénzt a háborúnak! En a roham előtti harcra buzdító vezéri beszédet nem érzem templomszerűbbnek, mint a felszólítást: adjunk kölcsönt a hazának, hogy katonáit eltarthassa, ellenségeit határainktól távol tartsa.

Fegyvereink dicsőségét zengi a mult. Az ő dicsőségük ragadja bámulatra a jelent, s késő utókor fogja megírni minden korok emlékeztére arany betűkkel a dicsőséget.

A hadikölesön ép úgy, mint a pénzkibocsátás csak eszköz arra, hogy a javak kicserélését megkönnyítse a polgárság és állam között. Szervezet arra, hogy a processzus zökkenés nélkül játszódjék le.

A hadikölesön annak a biztonságnak jegyében veszi útját a közönséghez, hogy annak ellenértékéről gondoskodni az állam mindenkor tud és fog is. Hogy az államnak gondoskodnia kell arról, hogy azt a nagy hazatias réteget, mely a hadikölesont szolgáltatja, minden időközön keresztül majdnem mint privilegizált osztályt honorálja. Övék kell, hogy legyen minden biztonság, minden előny. Övék az érdem. Övék a jövő jutalma.

Az aradi pénzügyintézetknél ma a következő jegyzések történtek:

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai napon 302.700 koronát, eddig összesen 2,349.650 koronát jegyeztek.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál: Szöllő 20.000, L. P. dr. 3000, Mohaupt Dénes 8000, Köles Márton 5000, R. K. 6000, V. M. 4000, Natland Testvérek 3000, T. L. 2000, Nagy István 3000, Kalmár József 1000, ifj. Hegedűs János 2000, egyéb jegyzések 23.500. Összes jegyzés: 556.000 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál: Az intézet saját jegyzése 200.000 korona. Aradi Evangélikus Egyház 2300, Székely Anna 15000, Általános Társaság (Brád) 20.000, összes eddigi jegyzés 437.350 korona.

A Viktoria Takarékpénztárnál ma 30.900 koronát, eddig összesen 212.900 koronát jegyeztek.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál ma 74.000 korona jegyzés történt. Ebből Gillich János 50.000, Rosenberg Herman 10.000 koronát jegyzett. Az összes jegyzés eddig 503.900 korona.

Az Általános Takarékpénztárnál ma Rosenberg Herman 10.000, Weisz Mihályné 1400 koronát jegyzett.

Finta Lajos halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város társadalmi életét ma délelőtt újabb súlyos veszteség érte. Barátosi Finta Lajos műszaki tanácsos, az aradi kir. folyam-mérnöki hivatal vezetője hetekig tartó súlyos betegség után a délelőtti órákban elköltözött az élők sorából.

Elment az egy évvel ezelőtt elvesztett viruló szép leánygyermeké után anélkül, hogy a gyászt letette volna, anélkül, hogy lelkében csak egy percére is fel ne nyílatott volna az a fájdalom, amit Sáríka leányának halála idézett abban elő.

Arad egész társadalmá a legnagyobb megrendüléssel és fájdalommal vette körül egy évvel ezelőtt Finta Lajost és családját, amikor a legsúlyosabb fájdalomtól elgyötörtten kísérték ki utolsó útjukra nagyobbik leánygyermeküket Sáríkat, akit mindenki szeretettel vett körül kedvességeért s aki szépségében, üdeségében maga volt a tavasz.

A súlyos veszteség, amely az anyát még ma is odaláncolva tartja elhunyt leánygyermeké szobájához, mindenhez, amit legutóljára megérintett Sáríkája, az apára végzetes hatását vált. Az átélte izgalmak és szenvedések gyenge és évekig tartó súlyos betegeskedésétől elgyöngült szervezetét könyörtelenül meggyötörték s az ellenállásra már képtelen szervezeten urrá lett a halálhozó kór, mely ma délelőtt oltotta ki nemes, szépért, és jóért rajongó, szeretetreméltó lelkét.

Finta Lajos műszaki tanácsos 1865-ben Barátoson, Háromszék megyében született. Középiskoláit kitüntetéssel Székelyudvarhelyen végezte el. Egyetemi tanulmányait Budapesten folytatta s nyomban a mérnöki oklevél megszerzése után kinevezték Szegedre a folyam-mérnöki hivatalhoz. Kiváló mérnöki tudása, modorának végtelen kedvessége, nyílt esze csakhamar a legteljesebb elismerést és szeretetet biztosították neki egy a hivatal, mint a társadalmi életben. Fehérgyarmaton, Békésgyulán és Szatmárott teljesített szolgálatai után, ahol mindenütt nehéz technikai feladatok keresztül vitelével bizatott meg, 1904. évben Aradra került, honnan helyettes főnöki minőségben Szegedre, majd 1912. évben, amikor Medveczki Zsigmond műszaki tanácsos után megürült az aradi folyam-mérnökség vezető állása visszakerekült Aradra s a mérnöki köröknek és a város társadalmi életének javára megbízást nyert a hivatal vezetésére. E minőségben érte őt az elmúlt évben a tanácsosi kinevezés, mely különösen a Maros folyó szabályozása körül kifejtett buzgó tevékenységének legfelsőbb elismerésül jutott osztályrészeül.

Boldog családi életét az elmúlt év április 15-én feldulta a sors kérélehetetlen keze. Hosszas betegség után e napon elhunyt Sáríka nevű nagyobbik leánygyermeké s ezzel a derűs, mindig tréfára, kész, jó kedélyű lelkére reá tapadt a gyász, elmúltak ajkáról az élet öröm szavai, szinte észrevétlenül oda lopta magát szervezetébe régi betegsége, mely tíz évvel ezelőtt operációs beavatkozást is igényelt s hat heti súlyos betegség után ma örökre elcsendesedtek szenvedései, gyótró fájdalmától megváltotta őt a halál. Temetése 25-én délután fél 6 órakor lesz a József főherceg-ut 21. sz. alatti gyászszobából.

Nejét, született Vajda Feliciát és Kláríka leánvát már a mai nap folyamán sűrűn keresték fel részvétnyilatkozataikkal az ismerősök és jóbarátok.

Állami házasságkövetítés.

— Királyi ismeretszerzési hivatal. — Készül az új törvény. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A házasságot eddig sem igen az égből kötötték, de hamarosan az a kevés poézis is feloszlik róla, amit a modern idők még meghagytak. A szerelmes szívek, ha élettársat keresnek majd a jövőben, az államhoz fordulnak s az állam minden szentimentalizmus nélkül, diszkrétan és gyorsan, az egészséges jövő nemzedék érdekeinek szem előtt tartásával hozza össze a párokat. A férfiak száma, ahogy ezt a most folyó népszámlálás eddig rendelkezésre álló adatai is mutatják, alaposan megfogytak. Az ország sok helyén jelentékenyen több a nő, mint a férfi. A férhezmenés tehát ezután lesz csak igazán nagy probléma a hajadon leányok számára. Így ók bizonyosan örömmel üdvözlik a kormány tervét, ami ismeretség híján is módot nyújt majd nekik, hogy a házasság révén evezhessenek.

(Az állami házasságkövetítés programja.)

Nékám Lajos dr. a Nemzetvédő Szövetség elnökének megbízásából Budai Dezső dr. egyetemi magántanár, a kecskeméti jogakadémia igazgatója elkészítette az állami házasságkövetítést felölelő törvénytervezetet. A törvénytervezet bevezetésében a fontos kérdés főbb alapelveit így körvonalozza Budai Dezső dr.

— Az állami házasságkövetítésnek egyenesnek, gyorsnak, az életből merítettnek és bürokráciamentesnek, kevés irka-firkával járónak és a magyar nép lelkében gyökerező szokásokat szem előtt tartónak kell lennie. Az állami házasságkövetítés minden társadalmi osztály céljait hivatott lesz szolgálni, de különösen a kisemberek: gazdasági cselédek, földművesek, az Amerikából visszatelepülők, a rokkantak, a kisiparososztály, vasutasok, postások, díjnokok stb. számára lesz nagyfontosságú, mert e társadalmi osztályba tartozók kevésbé tudják a megfelelő összeköttetéseket megtalálni. A főcél az ismeretszerzés megkönnyítése lesz. Falun erre alig van szükség, mert a falu népe fonóba, szüretre, vásárra, bucsura jár, ahol alkalma van az ismerkedésre. De kell az állami házasságkövetítés a kényelmes, magánosan élő férfiaknak, akik pedig szívesen házasodnának, ha a hosszabb ismerkedésre idejük jutna. És kell ez a leányoknak, akik csaknem minden társadalmi rétegben még elzártan élnek, mert a közös mulatságok és munkaalkalmak kevés módot nyújtanak az ismerkedésre. Az állami házasságkövetítés egy másik fontos célja az lesz, hogy az üzletszerű közvetítést teljesen kiküszöbölje.

A célt csak könnyű adminisztrációval lehet elérni. Az intézménynek a nyilvánosságra kell törekednie, ott, ahol erre szüksége van és diszkrécióra másfelől. A házasságra való hajlandóság bejelentésének kevés formalitással kell történnie és az ismeretség megkötésének pedig már az állam gyámkodása nélkül. Fontos az, hogy az első ajánlat a férfi részéről történjen a közeledésre és az komoly legyen, kösse a férfit. A nő pedig szabadon válasszon, és választását senki ne ellenőrizhesse, a visszautasításról pedig csak a házasságkövetítő esküt tett állami tisztviselő tudjon.

(Ha a férfi házasodni akar...)

Az állami házasságkövetítő igénybevétele olyképp történik, hogy a házasodni akaró férfi elmege az illetékes anyakönyvvezetőhöz és bejelenti szándékát. A törvénytervezet szerint kiskorúak is jelentkezhetnek házasodás céljából. A bejelentés olyképp történik, hogy a házasodni akaró fél közli a nevét, születési

évét, anyanyelvét, vallását, családi viszonyait, műveltségét, iskola-végzettségét, kereseti viszonyait, valamint részletes személyleírását. Egyben egy fényképet is ad át és a bementett adatokat polgári becsületszavával erősíti meg. Mindezeket felül még egy egészségi bizonyítványt is be kell szolgáltatni. Az anyakönyvvezető azután a hatóságoknál ellenőrzi a bementett adatokat, illetve még részletesebb információkat szerez be.

Az így összegyűjtött adatokat az anyakönyvvezető beküldi az országos központi állami házasságkövetítő intézetbe, amely a fővárosban létesül, vagy pedig valamelyik kerületi állami házasságkövetítő intézetbe. A törvényhatósági székhelyeken és a tízezernél több lakossal bíró városokban ugyanis kerületi házasságkövetítő intézetek létesülnének. Az állami házasságkövetítő intézet minden házasuló fél adatait egy törzslapra vezeti rá. Ez a törzslap azonban az illetőnek a nevét nem tartalmazza.

(Ismerkedés névtelenül.)

A házasulandó a hivatalos órák alatt elmegy a házasságkövetítő intézetbe és ott, miután meggyőződtek arról, hogy nem kíváncskodóval állnak szemben, hanem egy komoly szándékú emberrel, akinek a törzslapja már a közvetítőben van, rendelkezésére állanak. A név nélküli törzslapokból kikeresik azt, aki az igényeinek leginkább megfelel. A kiválasztott leányt azután az állami intézet a férfi komoly szándéka felől értesíti, a törzslapját, amely a nevét nem tartalmazza, beküldi és a férfi nevét egyébként sem közli vele. Egyszerre csak egy leánynak lehet házassági ajánlatot tenni. Ha azután 8 nap leforgása alatt a férfi törzslapját a kiválasztott leány nem küldi vissza, ez annyit jelent, hogy hajlandó a házasságról komolyan beszélni és hogy semmi kifogása a férfi közeledése ellen. A férfinak ezután joga van a társadalmi formák keretén belül az ismeretszerzést keresni a leánnyal, akinek a nevét most már közli vele, esetleg pedig minden forma elkerülésével, egyszerűen bekopogtatni a leányos háznál.

Ez idő alatt pedig a leány törzslapját kivonják a forgalomból, úgy hogy amíg a házasság kérdése jobbra vagy balra nem dől el, addig annak a leánynak más férfi nem tehet ajánlatot. Előzetesen azonban, amíg a dolog komoly fordulathoz nem ér, tehát a nyolc nap leforgása előtt, többen is ajánlatot tehetnek a leánynak. Amennyiben azután a házasságból nem lesz semmi, akkor a leány a férfi törzslapját visszaküldi az állami közvetítő intézetnek, egyben pedig kérheti, hogy az ő törzslapját is, amit irattárba helyeztek, újból tegyék a többihez. Az állami házasságkövetítő intézet élén magasabb képesítésű tisztviselő áll, míg mellette egy segédhivatal működik.

(Nékám Lajos dr. nyilatkozata.)

Fölkerestük Nékám Lajos dr.-t, a nemi betegség elleni küzdelem kormánybiztosát, aki az állami házasságkövetítés kérdéséről és a nemzetvédő szövetség további munkájáról a következőképp nyilatkozott:

— Budai Dezső dr. álláspontja nem egészen és nem mindenben fedi az enyémet. En ugyanis azt tartom, hogy a centralizált állami házasságkövetítés a legcélravezetőbb. Az állami házasságkövetítő intézet a valóban megfelelő adatok beszerzésével áll majd a felek rendelkezésére és igen fontos hivatása lesz.

— A nemzetvédő szövetség tanácskozásai rövidesen befejeződnek. A további lépései már azután a törvényszerű előkészítés útján fognak haladni. Ebben az irányban már érintkezésbe is léptem az igazságügyminiszter ural. A befejeződő ankét után már csak szűkebbkörű értekezletek lesznek, amiken csupán szakfelek vehetnek részt. Minden esetre arra törekedünk, hogy mindabból, ami a mostani tanácskozásokon leszűrődött, még a demobilizáció előtt törvény is legyen, hogy a frontról hazatérő katonák szerelmi éhsége bajokat ne okozzon...

Arad

az elpusztult Gyöngyöserért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az a rettenetes csapás, amely az egész országot a virágzó mátramenti város, Gyöngyös elpusztulásával érte, szomorú visszhangra talál az aradi közönség körében is. Arad lakossága, amely a világháború kitörése óta annyi példáját szolgáltatva nagylelkűségének és meglegetten szerettől áthatott emberies gondolkodásának, őszinte fájdalommal osztozik az elharmvadt város lakosságának rettenetes kétségbeesésében. Az Aradi Közlöny mai felhívása, amely adakozásra szólította fel a közönséget, teljes megértésre talált és a társadalom körében már megindult a mozgalom, amely adakozásra szervezi meg a lakosságot. Jó példával járt elő e tekintetben Arad város tanácsa, amely elhatározta, hogy sürgős segítségben részesíti a rettenetesen sújtott gyöngyösi lakosságot. A háború iszonyu sebeket vág a társadalom testén, azonban a közönség e nagy csapások után sem vált érzéktelenné és remélhető, hogy az országot ért emez újabb megpróbáltatás ugyanazzal a részvétellel és áldozatkészséggel találja magát szemben, mint azok a csapások, amelyek a világháború előtt érték a lakosságot. Bizton reméljük, hogy Arad közönsége teljes megértéssel és bőkezűséggel fordul a borzalmasan sújtott város koldusbotra jutott lakossága felé és adományaival felszarítani igyekszik a szinte kiapadhatatlannak látszó könytengert.

Arad város tanácsának mai ülésén Vargass János polgármester meghatott szavakkal emlékezett meg Gyöngyös pusztulásáról. Javaslatára a tanács azt indítványozza a közgyűlésnek, hogy a károsultak számára a város 500 koronát küldjön. Az Aradi Közlöny felhívása alapján már megindult Aradon az adakozás a gyöngyösi károsultak javára és a mai napon már számosan küldtek adományokat a polgármesterhez. Hunyady József dr. főgimnáziumi tanár 20 koronát küldött az Aradi Közlönyhöz Baross Ferenc főispán ravatalára szánt koszoru megváltása címén azzal a felhatalmazással, hogy tetszés szerinti jótékony célra fordítsuk. A 20 koronát a gyöngyösi károsultak javára a polgármesterhez juttattuk.

Erdekes levelezőlapot kapott ma Klein Sándor aradi divatárú kereskedő gyöngyösi ismerőseitől, akik a lapot a tűz kitörése idején írták és beszámolnak Gyöngyös pusztulásáról. A levelezőlap tartalma a következő: Fájdalommal írom e sorokat. Teljesen tönkrementünk. Még azt sem irhatom, hogy a rajtam levőt megmentettük, mert az is tönkrement. A kis leányt pedig meztelenül mentették ki. Nekem még egy zsebkendőm sem maradt. Egyetlen üzlet sem maradt épen, mind porrá égett. A jó Istenre kérlek benneteket, küldjétek ruhaneműt és ágyhuzatot, mert, ha pénzem volna, akkor sem tudnék fehéreneműket szerezni. Pénzünk, fehéreneműnk, arany és ezüst ékszereink mind odaégett. Rettenetes helyzetben van az itteni lakosság.

Megszűnt az Index.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A legnagyobb esemény minden feltűnés nélkül rendkívül fontos esemény játszódott le a legutóbbi titkos pápai konzisztóriumban. XV. Benedek pápa kijelentette, hogy az Index kongregációt, a Vatikán egyik legelőkelőbb és legbefolyásosabb hivatalát, megakarja szüntetni, és teendőit a szent Officium Kongregációjára óhajtja bízni.

Ez utóbbi a katolikus egyház legrégebb intézményei sorába tartozik, mert még III. Ince pápa idején keletkezett 1216-ban, míg az Index Kongregációja sokkal fiatalabb és a reformáció keletkezésének köszönheti születését, mert a XVI. század pápai használták fel a reformáció elleni küzdelemre. III. Pál pápa — Farneze biboros — 1542-ben azért léptette életbe az Index Kongregációt, hogy Luther Márton, Melancton és a többi nagy egyház-újítók reformatori iratainak elterjedését lehetőleg megakadályozza. Ez a pápa hívta össze a tridenti zsinatot is.

Utóda III. Gyula, IV. Pius, és XIII. Gergely a nagy kalendáriumkészítő, és végre V. Sixtus tökéletesítették az Index Kongregáció intézményét, kiépítették azt és azzá a félelmetes eszközzé fejlesztették, amilyennek az utóbbi négy században ismerte az emberiség.

Tagadhatatlan, hogy óriási szolgálatot tett a katolikus egyháznak és nagymértékben neki köszönhető, hogy a XVI. század és az ezt követő korok reformatori iratai nem hatoltak oly mértékben a katolikus tömegek közé, mint ahogyan azt máskülönben megtették volna. Az Index Kongregációt nem csak az egyház ellenségei támadták gyakran nagy erővel, hanem a katolikus körök is állást foglaltak ellene, mert kifogásolták, hogy egészen ártatlan könyveket helyezett átok alá és tett az Indexre.

XV. Benedek pápa, aki két éves uralkodása alatt modern egyházlőnek mutatkozott, arra a meggyőződésre jutott, hogy az Index Kongregáció túlélté magát és hogy semmiféle tényleges és praktikus életcélja nincs, mert a mai korban kevés egyház ellenes könyv jelenik meg és a felekezetek között egyáltalában nincs irodalmi harc. Ha mégis helyelkőzzel napvilágot látna valami egyházellenes irat, akkor a szent Officium Kongregációja foglalkozhat vele és eljárhat ellene. Eltekintve attól, hogy az Indexet vezető testület elvesztette a létjogosultságát, nagy anyagi megtakarítást is el lehet érni megszüntetésével és a Vatikán pénzügyi helyzete olyan szűkös, hogy minden fillérmegtakarítást örömmel kell üdvözölnie. Érdekes véletlen, hogy ez a kongregáció, amely a protestantizmusnak köszönheti születését, ugyanabban az évben szűnik meg, amelyben Luther Márton születésének 400-ik évfordulóját ünneplik.

VÁROS ÉS MEGYE.

Mit tárgyal a holnapi közgyűlés? A városi tanács ma délelőtt 11 órakor tartotta meg Varjassy Lajos polgármester elnöklésével a holnapi közgyűlést előkészítő ülését. A közgyűlésnek, — mint jelentette az Aradi Közlöny, — napirendjén két pont szerepel: a VI-ik hadikölesönre való jegyzés és a kiviteli közevetvámok életbeléptetése. A tanács mindkét tárgyban magáévá tette a szakbizottságok határozatait és ilyen értelemben fog a közgyűlésnek javaslatot tenni. Miután a kiviteli közevetvámok dolgában a kereskedelmi miniszter pontos relációt kíván, föl fognak írni a Máv. igazgatóságához, hogy utasítsa az aradi üzletvezetőséget az Aradon földadott és leadott árukról szóló pontos statisztikának készítésére a béke utolsó három esztendejéről.

Erdekességek Gyöngyösről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Gyöngyös város szomorú pusztulása őszinte részvétet keltett Aradon épügy, mint az egész országban. Ez a virágzó hegyvidéki városka tíz esztendő alatt már másodszer esik áldozatul a tűznek, míg azonban 10 évvel ezelőtt csak a város egy része lett martaléka a lángoknak, most az egész város elhamvadt. A csinos kis főtér házai közül mindössze két épület maradt sértetlenül: az uri kaszinó és a Vida-féle cukrászda. Mivel Gyöngyöst közelről csak kevesen ismerik Aradon, érdemesnek tartottuk, hogy néhány adatot szerezzünk a most elpusztult városkáról. Beregi Sándor dr. rendőrfogalmazóhoz fordultunk, aki gyöngyösi származású és aki a következő adatokat szolgáltatja az Aradi Közlönynek:

— A most elhamvadt városnak mindössze 18.000 lakosa van, azonban mindenkire olyan benyomást tett, mintha legalább 50—60.000 lakója volna. Különösen az utolsó 10 esztendő alatt fejlődött a merikai arányokban. A városon keresztül fut a Mérges-patak, amely azonban az esztendő legnagyobb részében alig tartalmaz vizet, de ha viharok idején a várost körülövező hegyekről lesiető erecskék megteltek, akkor megduzzadt a kis Mérges-patak és azonnal kiöntött, elárasztva a város egy részét. 8 évvel ezelőtt csatornázták a várost és ugyszólván a legkisebb utcát is kiaszfaltolták, azonban vízvezetékét már nem tudták létesíteni, mert elfogyott a beruházási összeg s újabb kölcsönrel nem akarták terhelni a városka lakosságát. Így aztán évről-évre halogatták a vízvezeték elkészítését. Ha most vízvezeték lett volna, akkor ez a rettenetes katasztrófa nem következik be. A lakosság rendkívül dolgoz, szorgalmas emberekből áll. Az utolsó évtized alatt ugyszólván teljesen átalakult az ottani népesség. A várost az ugynevezett visontai szőlőhegyek környezik, amelyek igen jó bort adnak.

Az utóbbi évek alatt gombamódra szaporodtak el a szőlőtermelő és borkiviteli szövetségek, társaságok, amelyeknek tagjai valamikor kereskedők, vagy hivatalnokok voltak, és a szőlővételel, borvásárlással, csinos vagyionokra tettek szert. Az arányilag kis városban bámulatosan sok bank keletkezett. Gyöngyösön emlékezetem szerint most 8 pénzintézet működik, amelyek legnagyobb része szintén a szőlőtermelés kihasználására fordítja tevékenységét. A várostól alig egy órányira igen forgalmas fürdő- és kiránduló hely van, a Mátrafüred, vagy gyöngyösi nyelven szólva: a Bene. A környékbeli jobbmóduak csinos nyaralókat építettek ezen a kellemes kirándulóhelyen, ahonnén a Mátra-hegység legmagasabb csúcsa, a Kékes-tető már nincs messze. Ezen át gyalogszerrel könnyen el lehet jutni Parádra.

— A gyöngyösi és környékbeli parasztság is bámulatosan szorgalmas munkás nép. Csaknem minden paraszt ember bir 2—3 hold szőlővel, amelyet a tulajdonos a családja tagjaival művel meg. Holdvilágos éjszakákon végzik a munkát a saját szőlőjükben és hajnali 4 órakor megkezdik a napszám munkát mások birtokán. Mivel az ottani parasztság elég tehető és nincs rászorulva az olcsó napszámra, rendkívül drágán adja munkaerejét. A múlt évben például 10—12 korona napszámot követeltek és még a leányok s asszonyok sem mentek 6—8 korona napszám alul. A múlt évben a polgármester megpróbálta a napszámok maximalását és 12 korona munkabért állapított meg. Emiatt aztán nem lehetett szőlőmunkást kapni, úgy, hogy kénytelen volt a ha-

lóság eltörölni a maximális árat. Nem szakképzett napszámossal lehetetlenség kísérletezni, mert könnyen megsérti a szőlőtőkét és tönkreteszi. Eppen ezért hozzá nem értő olcsó munkásokat, vagy hadifoglyokat sem lehet alkalmazni erre a munkára. Tisza István gróf minisztereinek a legutóbbi református egyházkerületi nagygyűlésen maga vallotta be, hogy Gyöngyös vidékén 30 koronán alul az idén nem kapni napszámot. A múlt esztendőben igen jó volt a bor ára; szüret után mindjárt el lehetett adni hektoliterjét 140 koronáért és telen 300 koronát is adtak egy hektoliter gyöngyösvidéki borért. A parasztok ezért elhatározták, hogy az idén 30 korona napszám alul nem mennek dolgozni.

— Rendkívül élénk, kedves, friss társadalmi élet van ebben a mátraalji városkában. Még most is emlegetik az országos politikai körökben azt a józú tréfát, amelynek szenvedő hőse Justh Gyula volt a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával. A Kossuth-párt Török Kálmán gyöngyösi plébánost léptette fel Gyöngyösön és a Justh-párt ellenjelöltet állított vele szemben. Tudvalevőleg Justh Gyula automobilon járta be az ország egy részét és a Justh-párti jelöltek mellett buzdító szónoklatot tartott. Délután 5 órakor kellett Gyöngyösön megtartania agitációs beszédét és természetesen a város apraja-nagyja kiment a főtérrre, amely most teljesen áldozata lett a tűznek. Ugylátszik Török Kálmán plébános érezte, hogy Justh Gyula veszélyeztetheti az ő megválasztását, elhatározta tehát, hogy megakadályozza a népgyűlés sikerét. Mivel délután nagyon borongós volt az idő, kiadta az utasítást, hogy a főtéren levő két templomban elhelyezett hat harangot működtetni kell. Vidéki szokás szerint ugyanis a borulást harangszóval szokták eloszlatni. Justh Gyula beszédjének egész ideje alatt szünet nélkül kongott-bugott a 6 nagy harang és a pártvezér rekedtre szónokolhatta magát, mégsem hallották egyetlen szavát is. Félóra mulva Just Gyula haragosan befejezte beszédét, közönség nélkül autójába ült és elvágtatott Budapest felé. Néhány nap mulva Török Kálmánt képviselővé választották.

SPORT.

+ Barátságos labdarúgó mérkőzés pünkösdi másodnapján. Ujpesti Törökvs S. E. — AMTE. Elvezetes mérkőzésben lesz része pünkösdi másodnapján a sportkedvelő közönségnek. Az aradi MTE. vezetősége, az Ujpesti Törökvs jóhírnevű csapatát látja vendégül. A vendégcsapat a másodosztály bajnoka s ez magában bizonyítja, hogy jó erőket képvisel a tavaszi mérkőzéseken szép eredményeket ért el első osztályú csapatokkal szemben, többek közt az UTE-val eldöntetlen BTC 1—0. arányban legyőzte, III. ker. Vívók csapatával 2—2 eredményt ért el. Az AMTE, a tavalyi szezonban több fővárosi csapattal szemben szépen szerepelt, s remélhetőleg az idén is méltó ellenfelet lesz a fővárosi csapatoknak. Az idén még teljes formáját nem játszotta ki a csapat, de előre láthatólag hétfőn, a legjobb tudását viszi a küzdelembe. A mérkőzés pünkösdi másodnapján délután 1/4 órai kezdettel az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén lesz megtartva. Fedett tribün. Bűtíé.

+ A tiszti football-csapatok mérkőzése pünkösdi vasárnapján pontban négy órakor veszi majd kezdetét az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén. A 33-as tisztek tizenegye erősen készül a vasárnapi első bemutatkozásra, s az eddigi tréning eredménye elsőrangú sportéletet ígér Arad publikumának. A jótékony célú matchen, amelyre jegyek már csak korlátozott számban kaphatók Bloch H. és Maidt Emil cégeknél, a katona zenekar is hangversenyez. Az agilis rendezőbizottság minden buzdalmával azon munkálkodik, hogy a pünkösdi match, amely csak az első állomása a 33-as tiszti csapat nyári programjának, külsőségeiben

LEGUJABB.

Reggel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Budapestről telefonálta tudósítónk: Tisza István gróf a királyi párt Gyöngyösre vivő külön vonaton közölte lemondását a királlyal. Az eredetileg tervezett és ma délelőttre kitűzött audiencia elmaradt, miután a király tegnap este saját elhatározásából úgy döntött, hogy a királynéval együtt Gyöngyösre utazik a károsultak vigasztalására. Tisza István gróftól tegnap este értesítették erről és erre az ő szalonkoosját — amely mint már jelentettük — hozzá volt kapcsolva a bécsi vonathoz, újból lecsatolták. Tisza István gróf ma délben Budapesten beszállott, — mint ezt lapunk más helyén is megírjuk, — a Gyöngyösre menő királyi külön vonatra és itt értesítette öfelségét, a tegnapi minisztertanács elhatározásáról.

A Nemzeti Munkapártban ma este sok képviselő jelent meg és izgatottan várták Tisza István gróf megérkezését. A miniszterelnök azonban nem jelent meg a klubban, hanem negyed tíz órakor telefonon értesítette a párt tagjait, hogy a király a kabinet lemondását elfogadta. A párttagok kommentár nélkül fogadták ezt a hírt és remsokára elhagyták a klubot, ahol a holnapi értekezleten Tisza István gróf be fog számolni az utóbbi napok eseményeiről.

A mi a miniszterelnök utódjáról elterjedt híreket illeti, az eddig említett nevek, természetesen csak önkényes kombinációkon alapulnak, mert egyelőre még arra nézve sem történt végleges döntés, hogy a legközelebbi napokban kik jelenjenek meg a király előtt. Erre nézve a holnapi nap folyamán történik meg a döntés. Allitóltag régi szokás szerint először a két ház elnökét fogadná a király, de tekintet-

tel arra, hogy Beöthy Pál, a képviselőház elnöke beteg, valószínűleg mindjárt a politikuskok kihallgatására kerül a sor. Beszélnek Khuen-Hédervary Károly gróf, Serényi Béla gróf, Beöthy László, Návay Lajos és Zichy János gróf kihallgatásáról és sűrűn emlegetik Wekerle Sándor és Andrássy Gyula gróf nevét is.

Bécsi politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Serényi Béla gróftól fogják megbízni átmeneti kabinet alakításával.

Bern. A Neue Züricher Zeitungnak jelentik: A Stockholmban levő olasz szocialisták hírt kaptak arról, hogy Franciországbán, Angliában és Olaszországban olyan események készülnek, amelyek hasonlítanak az orosz forradalomhoz.

Amsterdam. A Nation írja: Május elsején tartott felvonulásokon és gyűléseken Glasgowban legalább hetvenezer ember vett részt és minden tíz ember közül legalább kilenc az internacionale színeit viselte. Az elfogadott határozatokban demokratikus békét követeltek, amelyet valamennyi ország szocialistáinak kell megszerezni. Hasonló mozgalmak indultak meg más városokban is.

Stockholm. Jó forrásból nyert értesülések szerint Paris és London között beható tárgyalások folynak arról, hogy az angolok és franciák mérsékeljék hadicéljaikat és kényszerítsék őket arra, hogy az orosz kormány álláspontjával összhangba hozzák álláspontjukat.

Laganó. A Secoló szerint az új müncheni nunciusz a pápa levelét viszi a bajor királyhoz és a német császárhoz. Hír szerint mindkét uralkodónak a pápa fontos javaslatokat tesz.

is elsőrangú sporteseménye legyen Aradnak. A tisztí mérkőzés érdekességét erőteljes mértékben növeli az a körülmény is, hogy a football-matchet Klug Richárd tüzérhadnagy, harmadosztályú szövetségi bíró vezeti, aki már nemzetközi válogatott mérkőzéseken is bíraskodott. A nagy előkészületekből, valamint a közönség érdeklődéséből egyaránt következtetni lehet, hogy a vasárnapi sportünnep a jótékony célt is jelentősen szolgálja fogja, s az ezred rokkant alapja tetemes összeggel fog gyarapodni.

HIREK.

— **Kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben eredményes magatartásáért megparancsolta, hogy Szekula Traján 83. gyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicséző elismerés — a kardok egyidejű adományozása mellett — és Rozgonyi Lajos, a 305. honvédegyalogezrednél beosztott 2. honvédegyalogezredbeli századosnak a legfelsőbb dicséző elismerés újólág — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtul adassék.

— **Tisza István a hadikiállításról.** A házi-ezred hadikiállításának megnyitása alkalmából a pótzászlóalj parancsnoksága táviratilag értesítette az eseményről Tisza István gróf miniszterelnököt, Arad város országgyűlési képviselőjét. Az ezred táviratára Budapestről ma a következő sürgönyválasz érkezett:

83. gyalogezred pótzászlóaljának

Arad.

— Az aradi házi-ezred hadikiállítása alkalmából vett értesítést halásan köszönve, a kiállítás sikeréhez a legjobb kívánatait küldi

Tisza István.

A hadikiállítás iránti érdeklődés állandóan növekvőben van, aminek legiőbb bizonyosága az, hogy naponta több százan látogatják a kiállítást. Holnap, csütörtökön délután öt órától hét óráig hangverseny lesz a közönség szórakoztatására a kulturpalota Salsaczpark felőli oldalán. A 83-as zenekar Zellner Sándor karmester vezetésével fog játszani. A kiállítás vezetősége a hangverseny alkalmából úgy intézkedett, hogy randazokat, akik a

parkban csütörtök délután 5-től 7-ig ülőhelyet vesznek igénybe, egyuttal a kiállításra, szülő belépőjegy megváltására is fölkérlik.

— **Felmentette a Kuria Weinberger Lajost.** Budapestről telefonálta tudósítónk: Weinberger Lajos, a nagyváradi Emilia gőzmalom vezérigazgató a ellen a nagyváradi törvényszék előtt hadviselés érdekei ellen és hadiszállítássalal elkövetett büntetés miatt eljárás indult, amelynek tolyamán a nagyváradi törvényszék egy évi és tíz havi börtönbüntetésre ítélte. Felebbezés tolytán az ügy a táblához, majd a Kuriához került és ez utóbbi ma hirdette ki az ítéletet, amelyben a vádlottat felmenti a felelősségtől. A Kuria a felmentő ítélet indokolásában kimondja, hogy a Weinberger által szállított áru megfelel a követelményeknek, kifogás alá nem eshetik és az felhasználható volt.

— **Halálozás.** Sztojkovits Oszkár, a 21. gyalogezred önkéntese, orvostanhallgató, hazai kötelességének teljesítése közben szerzett betegségében ma elhunyt. Holttestének beszentelése május 25-én lesz a Tokoly-tér 6. számú házban, ahonnan május 26-án Erádra szállítják és a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. — Stanescu Józsefné, született Karl Paula hatvan éves korában meghalt. Ma délután négy órakor temették.

— **Iskolaszéki filés.** Arad város közs. iskolaszéke május 26-án, szombat délután 4 órakor a városház emeleti tanácstermében rendez ülést tart, amelyre az iskolaszék tagjait meghívja Varjassy Lajos, iskolaszék elnöke. A tanácskozás tárgyai: 1. A vallás és közokt. ü. Miniszter Urnak 189605—1917 sz. rendelete évi 4000 K. államségélynek engedélyezése tárgyában. 2. Előterjesztés a Kazinczy-u. polg. fiúiskola igazgatói állásnak betöltésére vonatkozólag. 3. Az évrő vizsgák napjainak megállapítása. 4. Indítványok. Különös fontossággal bír a tanácskozás tárgyai közül a Kazinczy-utcai polgári fiúiskola igazgatói állásának, mely Almási Pál halálával üresedett meg, betöltése. Értesülésünk szerint az iskolaszék elé kerül javaslat Fischer Antal tanárt, a tantestület rangban legidősebb tagját jelöli meg az igazgatói állásra mint a ki legjogosabb várományosa Almási örökének.

— Minthogy Fischer Antalban megtalálunk mindent, amit Arad város megkívánhat ezen igazgatói szék elfoglalójától, jelölését es biztos megválasztását a tanügyi körök ép úgy, mint a nagyközönség a legnagyobb megelégedéssel fogadják.

— **Hadijótékonyág.** Seidner Dezső és neje, Soborsin 100 koronát küldöttek az aradi Vörös Kereszt Egylet részére és dr. Berger Salamon és neje, Marosborsa 10 koronát a hadi özvegyek és árvák javára, Seidner Márton ravatalára szánt koszoru megváltás címén. Herskovits Dezső örvezető gyűjtése a rokkant alap részére 18 korona, Szegedi János Nagykamarás 20 koronát és Weisz Mór, Székudvar 20 koronát küldöttek.

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Grünwald Mihály aradi születésű, ugyanitteni lakos családi nevének Erdős névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Az aradi házi-ezred zenekara** folyó hó 26-án, pünkösd előestéjén, szombaton este 8 órakor a Városi kávéházban, a házi-ezred rokkant alapjának gyarapítására jótékony célú katonahangversenyt rendez. Belépti díj 1 korona.

— **Rövid árjegyzék-kivonat Fischer Nagy Áruházából a Szabadságtéren:** Színes nagy teltér apacs ingek I. minőségű, diákok részére 12 kor. drbja, ugyanaz férfi részére 15 kortól 18 korig, színes vagy fehér puha gallér 2 kor. drbja, tiszta selyem nyakkendők 2 kortól 3 korig. Finom fekete és fehér száma kalapok leányka és fiuk részére 7 kortól 12 korig. Gyermek harisnyák és sockerlik 2 kor. 7 korig. Mégszámtalan itt fel nem sorolható tárgyak legjutányosabban beszerezhetők. Gyermekkoosik 50 koronától 300 korig. Mindenki keresse fel Fischer Nagyáruházát a Szabadságtéren. Fénykép kedvezmény. 3338

— **Cigaretta hüvelyek Ingusznál.** 3248

— **Helybeli és vidéki viszontoladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzacskók, kepes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel Izsó papírnagykereskedésében.**

IRODALOM ES MŰVESZET.

* **Vakmerőség — oró — művészet, egy műsor keretében.** Holnap, pénteken este nyolc órakor kezdődik az attrakciók négy napi vendégjátéka, a nyári színházban. Tanácsos a jegyeket már most a téli színház pénztáránál elővételben megszerezni, mivel az óriási érdeklődésből kifolyólag a nyári színház esti pénztáránál nagy tolongás lesz.

MOZGOKÉPSZÍNHÁZ.

* **Detektívdráma az Arany-sorozatban.** A World-filmgyár nagyszabású amerikai filmjeiből összeállított Arany-sorozatnak, amely egy csapásra meghódította az egész művelt világot, külön szenzációs eseménye a „Sárga álaré” című detektívdráma, amelyet az Apolló-péntektől kezdve mutat be. Az izgalmas detektív kép fölülraul a zsánerben minden eddig megjelent képet. A főszerepeket a legkiválóbb amerikai színészek játsszák. A rendezésre elég annyit megjegyeznünk, hogy a filmen a World-filmgyár márkája van.

* **Nordisk-áráma az Apollóban.** (Kisvárosi regény.) Előivasva a ma bemutatott Nordisk-képnek a címét, azonnal tisztába lehetünk azazal, hogy iránydarabban állunk szemben. A kisvárosi emberek szűk keretek közé szorított kissinyes vergődése s a pletykákból táplálkozó társadalmi életük pompás jellemrajzban jut kifejezésre ebben a mélyseges modalmi erővel fölépített drámában. A darab minden egyes alakja, a kisvárosi élet egy-egy prototípusa. A Nordisk-filmgyár legértékesebb alkotásai közé tartozik ez a film, amelyet ma nagy sikerrel mutatott be az Apolló több jóisikerült mellékkeppel együtt. Még csütörtökön kerül vetítésre a kiváló műsor.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színeivel azonos porcelánból.

FOG- koronák, hídak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcelánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legnépszerűbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

Telefon 757. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

* **Hella hercegnő.** (Hella Moja sorozat III. az Urániában.) Az újabb mozistarak között kétségtelenül első helyet foglal el Hella Moja, akinek művészete azért képezi a közérdeklődés tárgyát, mert úgy egyénisége, mint tudása valamiféle különleges vonzó vonásokkal bír. A színház mai képében is valami sajátos, valami tökéletesen finom elegancia, valami ami a megjelenésén kívül ily rokonszenves és széppé teszi ezt a nőt, ömlik rajta végig. A természet bő adományai mellett ez a nő ért ahhoz, hogy külsős vonásokkal, jellegzetes mimikával életet adjon minden alakjának és ez az élet a maga tökéletességében tükröződik vissza alakításának minden részletében. A közönségnek az a része, amelyet a művész neve már egyedül is becsábít a színházban, különös meglepéssel tapasztalhatta, hogy szépség és elegancia dolgában tudás és művészet kérdésében ez a nő mintegy élén halad azok között, akik a tökéletesség felé törekednek. *Dorrit Lumpol*, *Dorrit Weixler* vigjáték sláger legközelebb az Urániában. 5

A VI. HADIKÖLCSÖN eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében
Stauber József.

Uj könyvek.

* **Kedves meglepetéssel szolgál pünkösdre** Az Érdekes Ujság előfizetőinek és olvasóinak. Hétféle szórakoztató és mulattató társasjátékot mellékelünk pünkösdi számához, melynek borítékján Székely Bertalan és Zemplényi Tivadar egy-egy festménye pompázik eredeti színeiben. A szokásos gazdag mélynyomású képanyaga és sok olvashatója Herczeg Ferenc regényével bővül, mely külön könyv alakjában az ünnepi szám második mellékletét képezi. A színes borítékkal ellátott ünnepi szám ára mellékleteivel együtt 1 korona, az előfizetők azonban minden ráfizetés nélkül kapják azt meg.

* **Régi és új színművek.** Ambrus Zoltán színházi kritikáinak új sorozata jelent meg a Magyar Könyvtár egyik legújabb füzetében. Csupa külföldi modern író darabjai kerülnek a kitűnő magyar kritikus tolla alá. A kiválóan érdekes füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki. Ára 72 fillér.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

Az aradi m. kir. foyammérnöki hivatal mely fájdalommal tudatja, hogy felejtethetlen főnöke

baratosi Finta Lajos

kir. műszaki tanácsos

május hó 23-án elköltözött az élok sorából. Temetése május hó 25-én d. u. 5 $\frac{1}{2}$ órakor lesz.

Szeretett főnökünk halála mélyszégyaszba borít bennünket, mert benne nemcsak hivatalunk buzgó vezetőjét, hanem nagyon is kedvelt barátunkat és jó barát szívű tanácsadót veszítettünk el.

Hálás köszönetet mondunk megemlékő!

Az Aradhegyaljai takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély megilletődéssel és őszinte fájdalommal tudatja, hogy

metóságos Dr. BAROSS FERENCZ ur

Aradvármegye főispánja

igazgatóságunknak hosszú éveken át érdem-
dus és intézetünk érdekeit mindenkor szív-
vén viselt tagja, rövid szenvedés után folyó
hó 22-én Budapesten elhunyt.

Emlékét mindenkor hálással és kegye-
lettel fogjuk megőrizni.

Gyórok, 1917. évi május hó 23.

Özv. Finta Lajosné szül. Vajda Felicia, leánya Klárka és az összes rokonság nevében megtört szívvel tudatja

baratosi Finta Lajos

kir. műszaki tanácsosnak

a legjobb embernek, a legjobb apának folyó hó 23-án hosszas szenvedés után történt elhunytát.

Drága halottunkat folyó hó 25-én délután fél 6 órakor a József főherceg-ut 21. sz. gyászháznál a ref. egyház szerint tartandó ima után fogjuk a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Jó lelke legyen áldott!

Arad, 1917. évi május hó 23-án.

Özv. Dr. Vajda Gézáé szül. Kiss Gizella anyósa. Finta Ignác, Finta Géza, Finta Gábor. Özv. Ger-gely Jánosné szül. Finta Lílika, Finta Imre, testvérel családjakkal. Szőke Rezső, Dr. Vajda Géza sógorai családjakkal. Vajda Szeréna sógoróje.

Varga Imre első temetkezési intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Ejjeli szolgálat: 738.

Limbeck János és fia „Első m. k. szab. érekeperső-gyára és temetőrendelő-vállalata” Arad.

Alulírottak mélyszégyasz fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a hön szeretett és felejtethetlen jó édesanya, illetve nagyanya, anyós, testvér és rokon

özv. Stanescu Józsefné

szül. Karl Paulának

folyó évi május hó 22-én, délután 4 és fél órakor, áldásos életének 60-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek áhítatos felvétele után, a Mindenható bölcs akaratához képest bekövetkezett jobblétre szenderült.

A felejtethetlen drága halott földi maradványai folyó évi május hó 24-én, délután 4 órakor fognak Arad-Gáj, Magyar-utca 1. sz. gyászházból a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni és az aradi felső-temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért, folyó évi május hó 24-én d. e. 9 órakor fog a gáji róm. kath. plébánia templomban az egek Urának bemutatlatni.

Pihenése csöndes, drága emlékezte mindörökké áldott legyen!

Arad-Gáj, 1917. május hó 23.

Bellouy Sándorné szül. hódosi Pock Jolán. Balogh Istvánné szül. hódosi Pock Elza, gyermekei: Karl Matild, özv. Bayer Józsefné szül. Karl Otília, özv. Lohmayer Józsefné szül. Karl Irén, testvérei: Balogh István, özv. Balogh Elza, Balogh Gus. Bellouy Sándor, Balogh Otília, Balogh Zoltán. Balogh István és családja nevében, a temetőrendelő-vállalata által.

Az Aradi Vizvezetési Művek R. T. felsz. a. mély megilletődéssel jelenti, hogy a társaság érdemekben gazdag igazgatósági, majd felszámoló bizottsági elnöke

Ottenberg Tivadar

udv. tanácsos, Kereskedelmi és Iparkamarai elnök, takarékpénztári vezérigazgató, stb.

fáradhatatlan munkássága közben rövid szenvedés után folyó hó 22-én jobblétre szenderült.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Arad, 1917. május 22.

3353

Gyertyát,

Gyufát,

Zsirosszódát,

Kristályszódát,

Kávékonzervet,

Csokoládét,

Cukorkát,

Kezet,

Ecetsavat,

Gyümölcsöt,

Cirokseprüt és mindennemű háztartási, élelmi és ipari cikket nagyban és kis mennyiségben szállít

Gonda Nándor

Aruforgalmi Vállalata, Déván. 3308

A készpénznélküli hadikölcsönjegyzést

lehetővé teszi

„Az Anker” hadikölcsönbiztosítása

előszerű, mert a

VI. magyar hadikölcsön

biztosítását K 500-tól K 4000-ig formáságok és orvosi vizsgálat nélkül teljes érvényrel az első biztosítási naptól kezdve, háboru esetére is, lehetővé teszi,

hazafias,

mert a hazát a béke gyors létrejötteléhez segíti,

rendkívül olcsó,

mert a magában alacsony díjköltség a hadikölcsön magas kamatozása folytán adott készpénzmegtérítés levonásával oly csekély, mint az semminemű más biztosításnál nem áll fenn; kényelmes díjfizetés akár navonként, akár hetenként, sem délyeg, sem más illetékek nincsenek.

Közelebbi felvilágosításokkal és ajánlati úrlapokkal díjmentesen szolgál

„Az Anker” élet- és járadékbiztosító társaság vezérigazgatója:

Kornis Testvérek

Arad, Vörösmarty-utca 1.

és

az Aradi Általános Takarékpénztár R. T.

Arad, Szabadság-tér 7. sz., 1. em. 3301

Használt ólom megvételre kerestetik.

Fatalpakat és kész fatalu papucso-át

jutányos árért szállít bármily mennyiségben

Jäger József

osztályos. Arad, Aranykéz-n. 7. Visszonteljesítők érdekeimben teszesültek.

Kassza! Kassza! Kassza!

Saját gyártmányunkat bármikor visszavesszük

National Registrier Kassen-

Gesellschaft m. b. H. 7241 Wien, VII., Stebensterngasse 31.

826—1917. Kig. szám.

Zádorlak község elöljáróságától.

Hirdetmény.

A község tulajdonát képező 1 darab kiselejtezett tenyész-bikát május hó 29-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen eladjuk.

Zádorlak, 1917. május hó 21-én.

Fugulyán,
n. jegyző.

3861

Zipfl M.,
bíró.

1917. évi 2121. szám.

Hirdetmény termelt tölgy és cser bányafa eladása iránt kiűzött versenytárgyalás visszavonásáról.

A Lippa m. kir. főerdőhivatal által 1917. évi 1894. szám alatt az évi június hó 11-ére kiűzött versenytárgya alól hirdetménynek az összes bányafára vonatkozó részét a főerdőhivatal vissza vonja vissza, hogy a jeizett időre kiűzött versenytárgyalás csupán a többi faanyag és pedig a hasított selejtes tölgy szőlőkaró, tölgy szőlőpózna, tölgy küllő, tölgy és cserdongának értékesítésére nézve fog megtartani.

Lippa, 1917. évi május hó 21-én.

3859

M. kir. Főerdőhivatal.

SHELLAKKOT

narancs, rubin, T. N. citrom színben vásárol bármilyen mennyiségben saját gyártási célokra

Müller R. igazgató Bécs

XXI. Am Spitz 2.

7271

A Mezőgazdasági és Iparrésztársaság mező-hegyesi Cukorgyára az 1917—18. idényre szakavatott

répaátvevőket

keres. — Ugyanott egy

anyagraktárkezelő

is felvétetik. Utóbbi állásnál tanult vaskereskedő előnyben részesül. Ajánlatok fentjelzett Cukorgyár Igazgatóságához intézendők fizetési igények megjelölésével.

Eladó gőzeke.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtokon egy darab 4-vasu és egy darab 5-vasu tescheni gyártmányu használt, de teljesen jókarban lévő billenő

gőzeke eladó.

Értekezhetni írásban vagy szóval a Ménésbirtok Igazgatóságánál, Mezőhegyesen.

Mezőhegyes, 1917. május hó 21-én.

3845

1917. évi 2078. számhoz.

Termelt tölgy és kőris rönk eladása.

A csátsal m. kir. erdőgondnokság 1916—17. évi vágásában termelt és a Csátsaltelep bialfala Acsev. vasúti állomás melletti rakodón kész etezett mintegy 295.56 m³ I. oszt. és 678.49 m³ II. oszt. tölgy rönk és 4.18 m³ tölgy épületife, továbbá mintegy 75.89 m³ I. oszt. és 68.74 m³ II. oszt. kőris rönk 7 eladási csoportba felosztva zárt írásbeli ajánlat útján nyilvános versenytárgyaláson fog eladni.

Az ajánlatok 1917. évi június hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz, ahol azok a következő napon délelőtt 9 órakor nyilvánosan rontatnak fel.

A részletek csoportosítását, valamint a kikiáltási árakat és a letételek bántalmazás feltüntetendő kimutatás, árverés, egyszersmint szerződési feltételek, ajánlati úr-ápolás boríték a m. kir. főerdőhivatalnál Lippa (Temesmegye) díjtalanul szerezhethők be.

Lippa, 1917. évi május hó.

8860

M. kir. főerdőhivatal.

Kettő erőteljes

megbízható csősz

felvétetik

a nyári hónapokra.

Cím: Kisjenői Főhercegi Uradalom Haszonbérlete Résztvénytárs., Kijenő.

Eladó földek.

Zsigmondházán, a régi csónakátkeléstől jobbra fekvő Biró-féle földek, melyek házhelyeknek, kerteknek és kerti veteményeseknek nagyon alkalmasak, 1000 □-öles parcellákba beosztva, eladó. A földek egy része herével van beveve. — Vevők f. év október hó 1-én lépnek a megvett parcellák birtokába.

Előjegyezni lehet: Steiner és Goldschmidt cégnél Aradon, Erzsébet királyné-körút 20. sz. és Goldschmidt Sándor banküzletében, Minorita-palota, valamint Hölzer Gusztavnál Ujarad, Rák czi-utca 28. sz.

8225

Mosés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctiszátalanságot. **Ara egy tégelynek K 1.50.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenkor otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját a szavak szerint számoltjuk.
Minden szó hirdetés ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszünk fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmában fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Deák Ferenc”
Levél várja. 2621

„Tavaszi”
Jeligére levél van a kiadóban, kérem átvenni Gyula. 3643

Két lesemnek mondott
barna leány tisztességes ismeretséget kötne 2 fess katonatisztal. Leveleket „Plinköd” jellegre a kiadóba. 3350

Alkalmazást nyer.

Autó Land
suche ich ein gebildetes deutsches Hausfräulein, das auch im Nähen bewandert ist. Offerte, Gehaltsansprüche u. Photographie erbeten an H. Kienitz bish. Gutverwalter Nagyközönce Post Tötkomló. 3352

Mindenesz kérdő
jó bizonyítvánnyal, gyermektelen házaspárhoz kerestetik. Jelentkezni Meer festéküzletben. 3349

Tisztán dolgozó
jó mosónőt keresek. Szappant kap a munkához. Erzsébet körút 20., földszint 3. 2700

10-14 éves

gyermekeket teljes ellátással, némi fizetéssel, könnyű kerti munkára vállalkók. Cim a kiadóhivatalban. 3289

Szakácsnő,

ki főzésben és baromfi tenyésztésben teljesen jártas, fa-ura kerestetik mielőbbi belépésre. Cim a kiadóban. 3329

Laphirdető-pár

jó fizetéssel felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7891

Házasság,

gyes és megbízható, jó fizetéssel lehetőleg azonnali belépésre a „Hungaria” kávéháza felvétetik. 3331

Alkalmazást keres.

Intelligens

iparos asszony, ki a főzésben jártas, nagy ur házhoz ajánlkozik főzőnőnek, ese leg házvezetőnőnek, lehetőleg vidékre. Cim a kiadóhivatalban. 3344

Hadmentes,

3 polgári végzett férfi, 1000 korona övédekkel, állást keres gazdaságban, vidéken vagy helyben. Cim a kiadóban. 3257

Fiatal

rokkant katonai gazdasági teendőiben teljesen jártas, kisebb-nagyobb gazdaság vezetésére ajánlkozik. Cim Steigenberger, pusztai gazda Lévés, Csanád. 3298

A háztartásban

teljesen jártas szerény, magányos nő falura, vagy pusztára házvezetőnőnek ajánlkozik. Alkalmazásba meg nem volt. Megkereséseket „Szerény” jellegre a kiadó továbbít. 3318

Kiadó lakás.

Kétszobás
garzon lakásnak kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3351

3 nagy szobás
és minden hozzá tartozó melles helyiségekkel álló lakás, villanyvilágításai, a Szabad ágértérhez közel, június 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 3347

Gyógyászat.

Dr. Szahajkovszky
lábizzadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hebsz Gyógyszertárban.

Ingatlan.

Kertes házam
eladom, vagy kis családi házra átcserezem. Kapa-utca 47. szám, az utca kezdetén. 3357

Tél-utca
4. számú bérház, szabad kézből eladó. 3364

Eladó ház.
Knézh Károly-utca 9. számú ház, vidékieknek különösen alkalmas, eladó. 85-vebb felvilágosítás ugyanott nyerhető. 3366

Jól jövedelmező
több lakással bíró urház eladó. Csiky Gergely-utca 25. 3367

Új magánház
szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3143

Gyorokon
egy ház nagy kerttel és nagy pincével eladó. Bővebbet Nikl Silviánál Gyorok. 3300

Eladó ház
egy 5 szobás, egy 3 szobás és több kis lakással, istálló kocsiszínnel. Variassy József-utca 6. 3333

Szent Pál-utca
3. számú bérház eladó. 3319

Szomszéd-tér közelében
400 öl belterülettel 2 utcára szülő nagy ház, több lakással, 6 lóra való istállójával és 16-17 kocsi-va való padozott és fedett színekkel, eladó. Bővebbet Kálmán János-utcai Gyógyszertárban. Ugyanott házmeester felvétetik. 3388

Vétel és eladás.

Gásmotor
5 lóerős, teljesen jókarban és pászakészítéshez, vagy tarhonyakészítésre való gépek igen jutányosan eladók Bővebbet Kottilla Józsefnél, Hal-tér 4. 3366

Eb-utcai divány,
alig használt, eladó Weitzer János-utca 14., földszint 8. 3356

Cséptéskészlet
hatos államvasuti fiatal, kedvezően kapható Kovács Soma és Társánál Arad. 3363

Grenadín
hímzett blúzok 22 korováért, crepp blúzok 13 koronáért kaphatók Marospartin Árn házban, Forray-utca. 2841

Régi esztendő óra
eladó Hirsch órásnál, Forray-utca. 3320

Tégla
jó minőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányosan árban kapható. Jiraszek Iroda, telefon 1097., vagy Lázár Iroda, Hasszinger u. 5., telefon 747. 2761

Legjobb arccrém
az „Anay” arccrém, fehér és rózsaszínben. Egy tévely ára Kor. 2-50 és 3-50. Egyedül kapható Wajdits Gyógyszertárban, Ferenc-tér. 2841

Vesszők
koronázási bélyegeket és egész gyűjteményeket. Könyvtárakat és egyes könyveket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Eladó
bevonulás miatt egy rend új vasutas altiszti egyenruha Maros-utca 3. sz. 3224

Baromfiesség
elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits Gyógyszertárban, Fe enc-ter. Kis üveg 190 kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Kertészeti
15.000 drb. bozgar edes paprika palánta eladó. 100 darabon-ent 5 korona. Cim: Repszegi uradalom kertészete. 3304

Egy jókarban lévő
jégszékény eladó. Weitzer János-utca 17. szám. 3285

Hazmált ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Új butorkittel
vétel és eladás, hitelképes egyéneknek részletre kölcsönképpen adok készpénzszétválás árakban, — ebédő, háló és nappali szoba berendezés, fa- és vasbutorok nagy választékban kaphatók. Állandó butorkiállítás Garai Károly butorkészletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. Telefon 773. Kérem a címre figyelni. 2791

Különféle.

Emeletes
négy lakásból álló házamra első utablatásra harmincezer korona hat százalékos kölcsönt keresek, ügynökök és pénzügyintézetek közreműködésével. Ajánlatot „Biztos tőke” jellegre a kiadóba kérek. 3295

Kiadó.
József főherceg-ut 22. sz. alatt 2 utcai és 2 udvari szobából álló helyiség irodának 1. év augusztus 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi és csanádi egyesült vasutak Magánüzemének központi felügyelőségénél. 1863

Ház eladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalkoz. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.
Lakis: Deák Ferenc-utca 5.
Telefon 726. 3369

Viszonteladók:

100 drb vegyes lev. lap K 6.-
100 „ aranyos fényes lap K 8.-
100 „ gelatin fényes lap K 6.-
100 „ matt lev. lap K 5.-
100 „ művész lap K 12.-
100 mappa 10/10 levélpapír és boríték, jó minőségben K 32.-
valamint más olosó papíráruk kaphatók 3051

Deák Béla

könyv- és papírkereskedésében
Aradon, Forray-utca. Telefon 902.

Földbirtokosoknak
35 évre 7% annuitás teljes arfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes arfolyam,
50 évre 5-6% annuitás 99% arfolyam
63 évre 4-5% annuitás 95% arfolyam
65 évre 5-6% annuitás 99% arfolyam mellett, továbbá aradi és bekescsabai házakra 50 évre 6% annuitás 98% arfolyam mellett törlesztéses kölcsönököt folyosított s parcellázásokat vállalja

Budapesti Kölcsházaközvetítő és Parcellázó Részvénytársaság
Budapest, VIII. Kenyermező utca 6. Aradi megbízottunk: Bonyhádi József ur. Kapa-utca 47., d. u. 2-1-g. 701

Eladó

detailben dió, mo-
gyoró, málnaszörp,
savanyu ugorka, pa-
radicsom és tiszta
hegyaljai bor,
rum, cognac, stb.

Szent Pál-utca 3. sz.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi április 1-től.

Aradól Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradról Szegedre érkezik:
Személyvonat délelben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.33
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:
Motoros vonat reggel 7.03
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:
Motoros vonat délután 1.16
Személy vonat este 7.48

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.00
Motoros vonat délután 2.15

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.00
Motoros vonat este 8.43

Borosjenőről Csermőre indul:
Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat este 6.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.36

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Motoros vonat reggel 6.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 5.43
Motoros vonat délután 3.43

Újszentannáról Kétegyházára ind.:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 8.09

Kétegyházaról Újszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 5.23
Motoros vonat délután 3.01

Borossebesről Menyházára indul:
Motoros vonat este (június 1-től augusztus 3-ig) 6.35
Vegyesvonat délelőtt 10.25

Menyházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39
Motorosvonat reggel (június 1-től augusztus 31-ig) 5.12